

BELTRAMI A.

**A
BOCSÁNATOS
BŰN**

SZALÉZI MŰVEK

Lelkiélet kis könyvei.

21 – 22 **A boldog esztendő**

Gondolatok Szalézi Szent Ferenc műveiből

Egy-egy kötet ára 80 fillér.

23. **A breviárium himnuszai**

Latin-magyar szöveggel

I.

HYMNI DE FERIA ET DE TEMPORE

Ára 1 pengő.

24. **A breviárium himnuszai**

Latin-magyar szöveggel

II.

PROPRIUM ET COMMUNE SANCTORUM

Ára 1:20 pengő

25. Gerely Jolán

Gyermekeink boldogságáról van szó!

Ára 80 fillér.

**A BOCSÁNATOS
BŰN**

**LELKIÉLET KIS
KÖNYVEI**

XXXII.

A BOCSÁNATOS BŰN

SZALÉZI MŰVEK

BELTRAMI A.

**A
BOCSÁNATOS
BŰN**

**MEGFONTOLÁSOK ÉS
PÉLDÁK**

**RÁKOSPALOTA
SZALÉZI MŰVEK.**

Nihil obstat. Carolus Szitkey Societatis Salesi-
anae, censor dioecesanus.

Imprimatur. No. 2282|1939. Vacii die 20-a A-
prilis 1939. † Stephanus Episcopus Vaciensis

A „Società Editrice Internazionale,
Torino“ engedélyével
olaszból fordította
Gerely Jolán.

Don Bosco Nyomda (Sarkadi J. A.) Rákospalota

*E könyvecske szerzője BEL-
TRAMI ANDRÁS, 1870. jún. 24-
én született Olaszországban, az
Orta-tó menti Omegnában. A heves-
vérű, rakoncátlan, játékban, sport-
ban és tanulásban egyaránt veze-
tő, de tehetséges és tisztalelkű fiú
komolyabb lelki fejlődése a lan-
zói szalézi kollégium gimnáziumá-
ban indult meg. Majd, amikor
személyesen megismerte Don
Boscót és beszélgetett is vele, szí-
vében föllángolt a vágy, hogy tel-
jesen Isten szolgálatára szentelje
életét, s belépett a foglizzói szalé-
zi ujoncházba. Bár hevességének
és akaratának megfékezése ke-*

mény munkát adott neki, ő bátran vállalta és rendületlenül állta a harcot, s hivatásának magasztossága annyira átalakította, hogy lassankint valósággal mestere lett a szemlélődő életnek. Szerzetesi fogadalmát 1887. okt. 2-án tette le a rendalapító kezébe. Kitartó szorgalommal végezte tanulmányait, fényes sikerrel tette le az államvizsgát, megkezdte a teológiát, egyidejűleg bejárt a turini egyetemre, ahol a kötelező tanári oklevél megszerzésére készült s emellett betöltötte az ujoncházban a latin és olasz tanszéket is.

1891 tavaszán súlyos tüdőbaj támadta meg. Elöljárói mindent elkövettek megmentésére, felmentették minden munka alól, majd gyógyító levegőváltózásra Alassióba, San-Remóba s végül Aix-les-Bains-be küldték, közben állandóan ostromolva az eget gyógyulásáért. A gondos ápolással el is ér-

tek annyit, hogy gyötrelmes vért-
köhögése megszűnt s annyira ja-
vult az állapota, hogy teljesülhe-
tett hő vágya és pappá szentelhet-
ték. De ő azért tisztában volt ál-
lapota veszedelmes voltával s hát-
ralévő egész élete tudatos készü-
lés volt a halálra. Betegsége, mely
magasba ívelő életpályáját derék-
ban törte ketté, nem csüggedő le-
mondást váltott ki belőle, hanem
a tökéletességre vezető lépcső lett
számára. Valsaliceben töltött utol-
só évei szakadatlan Istenhez emel-
kedésben teltek el, s miközben
teste egyre jobban sorvadt a sír fe-
lé, lelke olyan hősies magaslatra
jutott, hogy a szenvedés kereszt-
jét többé már nem tehernek, ha-
nem boldogító ajándéknak érezte.
Naplójában így ír róla: „Boldog
és elégedett vagyok. Számomra
mindig ünnep van. Sem meghalni,
sem meggyógyulni, hanem élni,
hogy szenvedhessek. A szenvedés-

ben találtam az igazi meglepést.”

Életének vége felé, mikor már öt percig is alig tudott megállni a lábán az összeroskadás veszélye nélkül, szentmiséje bemutatásakor mégis két órahosszat is képes volt az oltár előtt tartózkodni támaszkodás nélkül. Magasabb égi erő tartotta őt fenn ilyenkor, éppenúgy, mint azokon a forró nyári éjszakákon is, amikor nem tudott elaludni, s a ház lakói közül többen látták, amint felvászorgott az oltár legfelső lépcsőjére, ott leült a tabernákulum közvetlen közelében és mély elmerülésben imádkozott.

Hogy betegen is hasznára legyen Iársaságának, kiváló tehetségét munkába állítva, tollával apostolkodott. Könyvei gyors egymásutánban jelentek meg és számos kiadásban terjedtek el. Megírta Alacoque Mária Margit, Assisi

Szent Ferenc, Jeanne d'Arc, de la Salle János és Kosztka Szaniszló életét; irt továbbá az akaraterőről, a bocsánatos bűnről, Napoleonról, egy ifjúsági drámát Morus Tamásról, valamint ifjúsági könyveket is. Irásainak elismerő visszhangja eljutott szobácskájába is, amikor azonban elköltözése után átnézték hagyatékát, a dicséreteket nem találták sehol; valamennyit elégette, hogy semmi se kösse őt a földhöz, melytől lélekben már régen elszakadt.

1897. dec. 30-án követte mestert, Don Boscót az örökkévalóságba. Fiatalon, 27 éves korában halt meg. Életében nem találunk ugyan világraszóló nagy tetteket, mégis igazi hős volt, mert a lélek teljes győzelmet aratott benne a test fölött.

Boldoggá avatásának ügye már megindult s 1939 jan. 31-én Bosco Szent János ünnepén, abban a ki-

tüntetésben részesült, hogy a Ritusok Szent Kongregációja ugyanazon a rendkívüli összejevetelen foglalkozott vele, amelyen, többek között, a Mária-tisztelet nagy apostolának, Grignon de Montfortnak és a Hitterjesztés Műve alapítójának, Jaricot Paulának az ügyét tárgyalta. Erényei hősi fokának megállapítása azóta folyamatban van s így remélhető, hogy Beltrami András rövid időn belül a tiszteletreméltók sorába kerül. Megdicsőíttetése a Kereszt győzedelmes erejéről tesz majd újabb tanuságot a világnak.

O L V A S Ó I M H O Z !

A következőkben, a Szentírásból, az Egyházatyák írásaiból és a Szentek életéből vett néhány gondolatot és példát adok a bocsánatos bűnre vonatkozóan. Nem mintha ezzel tanítómesterré akarnám emelni magamat, hanem egyedül csak azért, hogy miközben így együttesen elmélkedünk, mélységes irtózattal teljünk el Isten megbántásával szemben, mely a létező legnagyobb rossz a világon; minden ideigvaló szerencsétlenségnél, sőt még a halálnál is nagyobb rossz.

„A bocsánatos bűn!” Ime, töké-

letességre törekvésünk legnagyobb ellensége; íme az akadály, mely gátolja előhaladásunkat Isten szeretetében. Amelyik lélek igazán, őszintén fel akar jutni a szentség magaslatára, annak könyörtelen harcot kell indítania hibái, bocsánatos bűnei ellen és a harcot nem szabad abban hagynia egészen a végső győzelemig.

Ismeretes, hogy Don Bosco atyánk mennyire gyűlölte a bűnt, és mennyire igyekezett ezt az irtózást meggyökereztetni fiainak a lelkében is. Kollégiumaiban, valahányszor a kapus tisztségével bízta meg valamelyik munkatársát, sohasem mulasztotta el mosolyogva lelkére kötni: „Jól vigyázz, hogy a bűnt és a halált be ne engedd a házba!” Ha tudomására jutott, hogy a gondjaira bízott fiúk valamelyike bűnt követett el, olyan mélységes fájdalmat érzett, amiért az ő házában megbántották

Istent, hogy fejfájást kapott, elvesztette étvágyát és az éjszakákat álmatlanul, sóhajtozásban és imádságban töltötte, bocsánatért esedezve a szerencsétlen bűnös számára. Ugyanígy érzett Dávid, a szent király is: „*Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam.* — Patakokban ontja szemem a könnyet, mert nem tartják meg törvényeidet.” (118. zsolt. 136.) — „*Tabescere me fecit zelus meus quia obliti sunt verba tua inimici mei.* — Buzgóságom elsorvaszt engem, mert elfeledik igéidet ellenségeim.” (u. o. 139.) „*Vidi praevaricantes et tabescebam, quia eloquia tua non custodierunt.* — Látom a törvényszegőket és senyvedek, mert nem tartják meg igéidet.” (u. o. 158.)

De míg Isten legcsekélyebb megbántása is ilyen érzékenyen érintette Don Bosco atyánk szí-

vét, viszont az egyáltalán nem zavarta meg lelke nyugalmát, ha ideigvaló szerencsétlenségek érték akár őt, akár a Congregációt; ezeket Isten akaratában való teljes megnyugvással fogadta, bármilyen súlyosak voltak is. Így pl. az 1883 évi hatalmas tűzvész alkalmával, mely olyan óriási károkat okozott az Oratóriumnak, miközben az egész házban a legnagyobb fölfordulás uralkodott és a rémület mindenkit hatalmába ejtett, egyedül ő őrizte meg derűs nyugalmát, mintha a tűz mások jószágát emésztette volna. A szomorú hír az ebédlőben érte, mikor még az asztalnál ült. De a bánkódásnak vagy félelemnek még csak árnyéka sem suhant át tiszteletreméltó homlokán, melyen már az örök nap hajnalának első fénye derengett. Csak annyit kérdezett, nem követett-e el valaki valami rosszat; gyöngéd atyai szívének első

gondja fiainak az üdvössége volt; az üdvösség, amit a világ minden kincsénél többre értékelt. Az ideig tartó rosszat mindig a hit mérlegén mérte le, mert jól tudta, hogy bármilyen nagy veszteség, még összes földi javunk elvesztése is kevesebb, mint a legcsekélyebb bocsánatos bűn. Nem kétlem, hogy Isten legkisebb megbántásának megakadályozása végett kész lett volna bármilyen kint, akár a halált is elszenvedni. Bárcsak közölné velünk a mi drága jó atyánk lelkiismeretének ezt az érzékenységet, amelynek segítségével nagy léptekkel haladhatnánk előre a tökéletesség útján. Némiképen talán hozzájárul megszerzéséhez ez a kis értekezés is. Megírásának gondolata akkor ébredt fel bennem, amikor ott térdeltem és imádkoztam Don Bosco Atyánk koporsója előtt, és az írás megkezdése után több ízben újra

visszatértem oda, hogy megvilágosítást kérjek munkámhoz.

Testvéreim, éljeteK boldogan és emlékezzetek meg rólam imáitokban.

Turin-Valsalice. Missziós szeminárium

Beltrami András
szalézi áldozópap

E L S Ő F E J E Z E T

Téves nézetek. — A szentek fontos megnyilatkozásai. — Genuai és szienai Szent Katalin hősiessége. — Inkább meghalni, mint hazudni. — Az idő megvilágításában és az örökkévalóság fényében.

A bocsánatos bűnről sok olyan téves nézetet őrzünk magunkban, amely károsan befolyásolja lelki előmenetelünket. Abban a meggyőződésben, hogy az úgyszólván csak jelentéktelen semmiség, nap-nap után, sőt úgyszólván óránként elkövetjük, nem is gondolva arra, hogy az milyen gonoszságot foglal

magában, milyen szomorú következményekkel jár és az örök igazságosságnak mennyi büntetését halmozza fejünkre. „Hiszen csak bocsánatos bűn, — mondjuk, ha nem is szóval, de tetteinkkel — csak egy kis tökéletlenség, amit lemoshatunk akár szenteltvízzel, akár keresztvetéssel, vagy valami rövid fohással is! Nem kell annyira szőrszálhasogatónak lennünk. Hiszen még csak a meggyónása sem kötelező és nem foszt meg bennünket Isten kegyelmétől. Hová jutnánk, ha még egy kis hazugságtól vagy torkosságtól is őrizkednünk kellene és ha még csak egy jóízű nevetést sem engedhetnénk meg magunknak mások rovására. Egyebet sem tehetnénk, mint hogy állandóan figyeljük magunkat és bánkódjunk; végül még attól félhetnénk, hogy aggályosságba, vagy búskomoróságba esünk.”

A szentek nem így okoskodtak. Ők az isteni világosság fényében nézték a dolgokat és a legnagyobb irtózáttal viseltettek a bocsánatos bűnnel szemben. Valósággal élet-halálharcot vívtak ellene és készek voltak inkább bármit elszenvedni, semmint egyet is elkövetni. Hallgassuk csak meg azokat az életükből felszálló gyönyörű hangokat, amelyek olyan fönséges hódolatot nyújtanak az isteni igazságosságnak és jósnak, s olyan megdöbbenő ellentétben állanak a mi szégyenletes viselkedésünkkel. „Inkább égő máglyába vetném magamat, — kiált fel Szent Ede — semhogy tudatosan a legcsekélyebb bűnt is elkövessem az én Istenem ellen.” És hasonló felkiáltás hangzik felénk Liguria szelíd partjáról is. Genuai Szent Katalin áll ott, s amint tekintete belemerül az óceán azúros mérhetetlenségébe, arra a lángtenger-

re gondol, amely úgy borítja el a pokol kárhozottjait, mint ez a hatalmas víz a halakat. Majd pedig, mint ahogy az már sajátossága azoknak a szerető lelkeknek, akik mindent szeretetük tárgyára vezetnek vissza, Istenhez, a jóság tengeréhez száll a lelke és arról a sok jótéteményről elmélkedik, amellyel az embert elhalmozta, ezzel szemben pedig arról a gonoszságról, amely a bűnben van. És akkor, a fájdalomtól szinte önkívületben, felkiált: „Istenem, inkább belevetném magamat, — ha a szükség úgy kívánná — egy lángtenger mélységébe, csak hogy a legcsekélyebb büntől is elmenekülhessek; és ha ebből a lángtengerből csak bűn árán menekülhetnék, úgy inkább ott maradnék az egész örökkévalóságon át!”

A szeráfi szűz, szienai Szent Katalin pedig, miután magához tért egyik boldog elragadtatásá-

ból, melyben egy Isten kegyelmében álló léleknek a szépségét és egy bűnnel bemocskoltnak a borzalmasságát szemlélte, ezt írja: „Ha a természeténél fogva halhatatlan léleknek lehetséges volna meghalnia, a szépségét elhomályosító egyetlen bocsánatos bűnnek a látása elég lenne a megölésére.”

A dicső loyolai Szent Ignác gyakran így oktatta tanítványait: „Aki féltékeny a lelkiismerete tisztaságára, annak mély zavart kell éreznie Isten színe előtt a legcsekélyebb bűn miatt is, ha fontolóra veszi, hogy az, aki ellen elköveti, végtelen a maga tökéletességében, ami a bűn gonoszságát is végtelenné teszi.”

Ezeknek a szent elveknek a hatása alatt állott Rodriguez Szent Alfonz is. Kolostorában, ahol a portás tisztét viselte, nem győzte ismételni a következő csodálatos és hősies imát, mely hűséges

visszhangra talál az Isten dicsőségéért buzogó minden szívben. Inkább elszenvedni, Uram, a pokol minden kínját, semmint egyetlen bocsánatos bűnt elkövetni!"

Az Egyház történetében gyakran találkozunk hősi lelkekkel, akik feláldozták ideigvaló életüket, bárha egy hazugsággal, vagy más bocsánatos bűnnel megválthatták volna. Közismert pl. annak a szentnek az esete, akit a császár halálra kerestetett, s aki a keresésére indult katonákat házába fogadta, a legszívélyesebben bánt velük, minden jóval megvendégelte őket, sőt éjjeli szállást is adott nekik. Mikor azonban, reggelre kelve a katonák megkérdezték tőle, nem tud-e arról a bizonyos keresztényről, aki nem tartotta be a császár törvényeit és ezért halálra ítéltetett, a kérdezett leplezetlen őszinteséggel bevallotta, hogy ő maga az, és azonnal

kész volt követni őket a törvényre. A katonák, hálából a vett sok jóért, felajánlották neki, hogy meneküljön el, ők pedig majd úgy számolnak be küldetésükről, mint-ha nem akadtak volna rá. A szent azonban, hogy miatta hazugságot ne kövessenek el, határozottan visszautasította az ajánlatot és bátor lélekkel ment a vértanúság elé.

Igy gondolkoztak és így cselekedtek a szentek. Vajjon kinek van igaza: a világnak, vagy ezeknek az Evangélium elveit követő hősöknek? Nekünk, akik az idő megvilágításában nézzük a dolgokat, vagy azoknak, akik az örökévalóság csalhatatlan fényében értékelték azokat? Nekünk, akik rövidlátó tekintetünkkel csak a földet látjuk nyomorúságos javai-val, vagy azoknak, akik saste kin-tettel merültek el a jövő életnek és a mennyország el nem múló örömeinek a szemléletében?

Erre a kérdésre akarunk, Isten segítségével választ adni a következő fejezetekben.

M Á S O D I K F E J E Z E T

A lélek öngyilkossága. — A lélek leprája. — Egy uralkodó nagyszerű válasza. — A betegség nem olyan nagy baj, mint egy bocsánatos bűn. — Inkább a halált, mint a bünt.

Mi a halálos bűn? A lélek halála és sírja. Aki súlyos bünt követ el, megfosztja önmagát a megszentelő kegyelemtől, megöli, gyászlepellel borítja, sírba zárja a lelkét és ha fel nem támad a bűnbánat által, a gyötrelmek örökkévalósága nyeli el emésztő lángjaival. Szóval, a halálos bűn nem

egyéb, mint a lélek öngyilkossága.

Mi a bocsánatos bűn? A lélek betegsége, leprája, mely undorítóvá teszi. Igaz ugyan, hogy a bocsánatos bűn nem öli meg a lelket és nem fosztja meg Isten kegyelmétől, de sebet üt rajta és fekélyekkel borítja el. És mint ahogy a betegség, ha nem gyógyítják, sírba vihet, úgy a bocsánatos bűn is halálba, vagyis halálos bűnbe juttathatja a lelket. Ó, ha a lelki bajokat is annyira átéreznők, mint ahogy azt az ideigvaló szerencsétlenségekkel tesszük, s ha érzékenyebbek volnánk az örökkévalósággal, mint az idővel szemben, bizonyára gyökerelesen megváltoztatnók véleményünket Isten megbántásáról, a bűnről!

Mennyi gondot fordítunk testünkre és milyen könnyelműen bánunk a lelkünk egészségével!

Ha meghültünk kissé vagy valami csekély lázat észlelünk magunkon, azonnal az orvoshoz futunk, gyógyszert kérünk, fölmentetjük magunkat a böjt alól, abban hagyjuk a munkát és föllármázzuk a fél világot. Ellenben, ha vétekbe estünk, egyszerűen vállat vonunk és szájalmas közönnyel tesszük túl magunkat rajta. Hagyjuk, hogy szegény lelkünk sorvadozzék, ahelyett, hogy igénybe vennők gyógyítására azokat a könnyű és oly nagy bőségben rendelkezésünkre álló gyógymódokat, amelyeket isteni Megváltónk saját drága vére árán, a Golgotán szerzett számmunkra.

Franciaország dicsőséges királya, Szent Lajos egyszer a bűn rettenetességéről beszélgetett egyik udvari emberével s közben azt kérdezte tőle, mit viselne el inkább: a bélpoklosságot, vagy azt, hogy megbántsa az Urat? A lo-

vag, aki sokkal inkább értett a háborúskodáshoz és fegyverforgatáshoz, mint a valláshoz, meggondolatlanul felelte: Szívesebben követnék el akár harminc bűnt is, mintsem hogy ebbe a rettenetes betegségbe essem. — Én pedig, — válaszolta nyugodtan a nagylelkű uralkodó — százszor inkább választanám a bélpoklosságot, mintsem hogy egyetlenegyszer is megbántsam Istent.

Bizonyos, hogy ezt a feleletet fönségesnek, rendkívülinek és hősiesnek tartjuk valamennyien, de ugyanakkor úgy érezzük, hogy az csak a szentek nagyszerű buzgalmának való. Pedig tévedünk. Mert így kellene gondolkoznia minden kereszténynek. Ennek az érzésnek kellene eltöltenie mindenkit, aki hiszi, hogy Isten leszállt a földre és meghalt két lator között, a kereszt kemény fáján azért, hogy eleget tegyen a

bűnért. A középkorban, mikor olyan gyakori volt a keresztes hadjárat idején Európába hurcolt rettenetes betegség, a lepra, hogy sok helyen külön kórházak, vagy lepratelepek épültek a fertőzöttek összegyűjtésére, akadtak emberek — ahogy azt Montalembert írja „Magyarországi Szent Erzsébet” című könyvében, — akik arra kérték az Istent, bocsássa rájuk ezt a borzalmas betegséget, hogy azzal eleget tehessenek elkövetett bűneikért s még ebben az életben levezelhessék azokat. Ezek az emberek mindenesetre helyesen fogták fel, mit jelent Isten megbántása, s az Evangélium szerint mérlegelték a múlandó bajokat és az örök szenvedést.

Ismerek egy szerzetes papot, akit a jó Isten súlyos és hosszadalmas betegséggel látogatott meg, úgyhogy állandóan a sír szélén érzi magát. Igen sokat szenved

mind testében, mind lelkében. Élete virágjában volt, gyönyörű reményeket táplált szívében, hogy mennyit dolgozhat még az Úr szőlőjében és a megtérített lelkeknek szinte végtelenbe vesző sorát látta maga előtt, mikor a hirtelen rátört tüdőbaj tönkretette minden reménységét s derékban törte ketté minden törekvését. A vigasztalanság óráiban, mikor a szenvedés teljes súlyával nehezedik reá és az emberi természet keservesen siratja a szétfoslott sok szép reményt, így okoskodik: „Immár hat éve tart ez a betegség. Tegyük fel, hogy még egy egész évszázadig elhúzódik. Elvégre is, mit tesz ez? Mindenesetre kisebb szerencsétlenség, mint a legcsekélyebb bocsánatos bűn. Sokkal több okom lenne a sírásra a legkisebb bocsánatos bűn elkövetése miatt is, mint az egészségem elvesztéséért. Bátorság hát,

én lelkem, miért volnál boldogtalan? Sokkal boldogtalanabb az, aki megbántja Istent.” Ez a gondolat fenntartja és megvigasztalja a beteget s megédesíti számára a szenvedést.¹

Savio Domonkos, a Szalézi Oratóriumnak ez a kedves fiatal növendéke, aki erényeinek olyan csodálatos illatát árasztotta maga körül, mint a virágzó rózsabokor szép, langyos tavaszi napokon, ezt a nagylelkű jelszót választotta magának: „Inkább a halált, mint a bűnt!” És Isten kegyelmével hűséges is maradt hozzá. Akik ismerték, határozottan állítják, hogy

¹Talán nem követünk el hibát, ha eláruljuk, hogy a pap, akiről itt szó van, maga a szerző. Mikor ezeket a sorokat írta, még nem sejtette, hogy hosszú szenvedése milyen hamar véget ér. Nyugodjék békében.

A kiadó megjegyzése.

a halálos bűnnek még csak az árnyéka sem érintette soha lelkének tisztaságát, s joggal hihetjük, hogy különösen életének utolsó idejében, még tudatos bocsánatos bűnt sem követett el.

H A R M A D I K F E J E Z E T

*A bocsánatos bűn a hit mérlegén.
— Jézus arculüttetése a főpapi ta-
nács előtt. — A földi királyok és
az ég Királya. — A bocsánatos
bűn és a végtelen Fölség.*

Tegyük a bocsánatos bünt az örökkévalóság mérlegére és nézzük, mi is az voltaképen. Rendbontás, melyet gondolattal, szóval, vagy cselekedettel követünk el az Úr törvényével szemben, de nem annyira súlyos, hogy megfosztana bennünket Isten kegyelmétől. Ám mégis igazi bűn, mert magában foglalja annak lényeges jegyeit: a parancsoló Istent és az engedel-

mességet megtagadó embert. A halálos és bocsánatos bűn között tehát nincs egyéb különbség, mint amennyi a *több* és a *kevesebb* között van; vagyis több vagy kevesebb benne a tudatosság, többé vagy kevésbé teljes a beleegyezés és kisebb vagy nagyobb a parancs tárgyának a fontossága. Ettől a különbségtől eltekintve azonban a bocsánatos bűn mindig az emberi akarat szégyenletes elébe helyezése Isten akaratának és éppen ezért Istennek *valóságos megbántása*. A halálos vétkekkel összehasonlítva, a bocsánatos bűn mindenesetre kisebb dolog; önmagában tekintve azonban a megbántás nagysága végtelen, mivel végtelen a Fölség, aki ellen fordul. Ha földünket a naphoz, a Szi-riushoz vagy más hatalmas állócsillaghoz hasonlítjuk, az piciny porszemként vész bele a világűrbe; ámde ha önmagában nézzük,

semmiesetre sem mondhatjuk kicsinynek, hiszen az öt világrész fönséges hegyóriásaival és mérhetetlen vízmennyiséget hordozó óceánjaival szinte határtalannak látszik.

Meg kellene változtatni a „bocsánatos” elnevezést. A világi felfogáshoz szokott fülünknek ugyanis úgy hangzik ez a szó, mint a „semmi”; vagyis: bűn is, nem is, ahogyan vesszük. Holott a bocsánatos bűn a valóságban nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy mi, minden nyomorúsággal megterhelt, síri rothadásra szánt földi férgek, megsértjük az örökkévaló Istent, aki egyetlen szavával kiterítette az égboltozatot és teleszórta gyémántragyogású csillagokkal; azt a végtelen hatalmú Istent, aki egyetlen szavával kiemelt bennünket a semmiből, s aki ugyanakkor, amikor mi megbántjuk Őt, egyetlen szavával vissza is taszít-

hatna bennünket a semmibe. Tegyük csak a mérleg egyik serpenyőjébe az embert minden nyomorúságával, a másikba pedig Istent az ő végtelen tökéletességeivel s azonnal rádöbbenünk, valóban olyan csekélység-e a bocsánatos bűn? A szentek arculütéshez szokták hasonlítani, mellyel az ember Istent illeti, vagy vállvonáshoz, mellyel parancsait fogadja; a halálos bűnt pedig Isten szívében megforgatott törnek tekintik, mert hiszen az lényegében nem más, mint a Teremtő megtagadása, bizonyos értelemben megsemmisítése, meggyilkolása. És vajjon tartathatjuk-e csekélységnek Krisztus arculütését; azét a Krisztusét, aki megváltott minket?

Mikor az Evangéliumban olvasuk, milyen durva kegyetlenséggel ütötte arcul az isteni Megváltót egy katona Kaifás előtt, talán könnyekre fakadunk. De jaj,

mennyivel inkább kellene sírnunk bocsánatos bűneink miatt, melyekkel mi magunk sokkal fájdalmasabban bántalmazzuk a mi jóságos Urunkat! Igen, sokkal fájdalmasabban, mert ez a katona nem ismerte fel Jézusban az Isten fiát, mi azonban ismerjük és mégis megbántjuk Őt.

A király környezetében élő udvari ember nem merészelne vállat vonni, mikor uralkodója parancsot ad neki; hát mi miért intézzük el olyan könnyedén, egyszerű vállvonással a mi Urunkat és Istenünket? Azért, mert Isten jó és mi visszaélünk jóságával. Ő nem tesz úgy velünk, mint Asvérus király, aki elűzte magától Vasti királynét, amiért az nem engedelmeskedett parancsának és vonakodott megjelenni lakomáján. Isten megbocsát nekünk, mi pedig tovább folytatjuk megbántásainkat.

II. Mohamed felvágatta 15 apródjának a gyomrát csak azért, hogy megtudja, ki hágta át tilalmát és ki ette meg azt a bizonyos gyümölcsöt, melyet olyan különös gonddal ápoltatott a császári kertben. Sőt könyörtelenül halálra ítélte még saját két fiát is, amiért azok be mertek lépni a kizáróan önmagának fenntartott vadaskertbe. De mivel mégis biztosítani akarta trónutódját, sorsot huzatott velük, hogy melyiknek jusson osztályrészul a halál és melyiknek az uralkodás. — A zsidó József elbeszélése szerint, amikor a fáraó egyszer legyet talált a borában, börtönbe vettette ezért a pohárnokát; az udvari pékmestert meg egyenesen a halálba küldte egy rosszul sütött kenyér miatt.

Azokban az országokban, amelyeket még nem világított be szelíd fényével az Evangélium, ilyen és hasonló esetek gyakran fordul-

nak elő. Elképzelhető, milyen reszketve lesik ezeken a helyeken az udvari emberek uruk parancsait s mennyire vigyáznak, hogy jelenlétében a legcsekélyebb hibát se kövessék el. Így kellene figyel-nünk nekünk is a mi jóságos Is-tenünk akarására, nem annyira a büntetéstől való félelemből, mint inkább gyermeki szeretetből, hogy ellenére ne cselekedjünk a jó Atyának, aki olyan végtelen sze-retettel szeret bennünket.

A keresztség üdvöt adó vizéből, vagy a bűnbánat szentségének ti-tokzatos, tisztító tavából kikerült, Isten kegyelmében álló lélek olyan szép, mint a hajnali derengés, olyan tiszta, mint a lilium és olyan csillogó, mint a kristály-tükör. De a bocsánatos bűn elho-mályosítja ezt az isteni szépsé- get, mint ahogyan a felhők elfö-dik a nap ragyogását s bágyadttá, halavánnyá, lankadt beteghez ha-

sonlóvá teszik. A megszentelő kegyelem állapotában lévő lélek gyöngyökkel, gyémántokkal és drágakövekkel ékes selyem menyasszonyi ruhába öltözött hercegnő, Krisztus jegyese. A bocsánatos bűn azonban bemocskolja ezt a csodaszép nászruhát, himlőhelyekkel borítja a menyasszony arcát, miáltal az szépségben, kedvességben megfogyatkozik a mennyei Jegyes szemében.

Vegyük ismét elő az Evangélium mérlegét. Rakjuk egyik serpenyőjébe a szegény emberiség összes könnyeit, a teremtés hajnalától kezdve az utolsó ítéletig; tegyük hozzá a vértanúk kegyetlen szenvedéseit, a remeték önsanyargatásait, a szentek minden önfeláldozó munkáját, fájdalmát és szeretetét, az eddig végzett és ezután végzendő jócselekedeteket, az angyalok imáit, sőt, amennyiben a csillagokon is élnének élő-

lények, azoknak, és a mindenség összes teremtményeinek érdemeit és elégtételeit is. Ha ezután odahelyezzük a másik serpenyőre a legkisebb bocsánatos bűnt, a mérleg erre az oldalra billen és mélyen lent marad mindaddig, amíg a teremtmények összes elégtétele nem egyesül az Istenember egyetlen engesztelő cselekedetével, egyetlen sóhajával, imájával, vagy vérének egyetlen cseppjével.

A bocsánatos bűn végtelen fölséget bánt meg, jóvátételéhez tehát ugyancsak végtelen értékű engesztelés kell. Egyedül csak Jézus Krisztus adhat méltó elégtételt azért a megbántásért, amelyet semmibe sem vett, mindennapos bűneinkkel követünk el. Erre sem Szűz Mária, sem az angyalok kilenc kara, sem a szentek összesége nem volna képes. Milyen nagy zavarba ejthet bennünket ezekután szívünk kemény-

sége, mely a legjelentéktelenebb semmiséget is képes Isten elé helyezni. „*Violabant me ad populum meum propter pugillum hordei et fragmen panis.* — Megszentségtelenítettek engem népem előtt egy marék árpáért és egy darab kenyérért” (Ezek. XIII. 19.) mondja az Úr Izrael álprófétanőiről. Mi pedig sokszor még kevesebbért is megbántjuk Őt: egy kis szellemeskedés kedvéért, kíváncsiságból, önszeretetünk valami apró kielégítéseért, vagy azért, hogy egy kis szemrehányástól meneküljünk.

A hittudósok, hogy jobban megértessék a bocsánatos bűn gonoszságát, a valóságban lehetetlen feltevésekhez folyamodnak, melyek azonban pompásan megvilágítják az elmélkedésünk tárgyául szolgáló nagy igazságot.

Ha egyetlen bocsánatos bűn kiolthatná a pokol örök lángját és a

mennybe juttathatná az összes elkárhozottakat, s ha megtéríthetők általa az egész világot, akkor sem volna szabad elkövetnünk; inkább le kellene mondanunk ennek a rengeteg sok teremtménynek az üdvözüléséről, semhogy a végtelen isteni Fölség ellenére cselekedjünk.

Kisebb rossz volna egyetlen bocsánatos bűnnél még az is, ha örökre elkárhozna az egész emberiség, ha porrá omlana szét a világegyetem, ha Isten az ő szent Anyját és az angyalok egész hierarchiáját kiűzné a paradicsomból! Aminek az oka mindig ugyanaz marad: a véges teremtmény szerencsétlensége — még ha az örökké tart is, — nem mérhető össze soha Istennek, a végtelen jóságnak a megbántásával!

Édes jó Istenem! Mikor ébredünk már egyszer annak tudatára, hogy ha megbántunk Téged,—

bárha csak bocsánatos vétkekkel is — nagy, igen nagy rosszat követünk el? Mikor viseljük végre egyszer már annyira szívünkön a Te dicsőségedet, hogy többre értékeljük az életnél és halálnál, megélhetésnél és gazdagságnál, s ennek a mulandó földi életnek bármi más nyomorúságos javánál? Uram! Világosíts meg bennünket szent kegyelmeddel!

NEGYEDIK FEJEZET

A test és a lélek bacillusai. — Ravasz furfang. — Szemiramisz királyné és Didó. — Két nagy ember híres mondása.

Értékes áruval megterhelt hajó úszott ki Genua kikötőjéből, hogy azután a híres keleti piacok felé tartson. Erős volt, szilárd váz tartotta és úgy látszott, bátran felveheti a harcot széllel, viharral. De mi történt? Fenekén piciny nyílás képződött, nem nagyobb, mint egy tű foka, s a víz azon át szivárogni kezdett a hajó belsejébe. Senki sem vette észre. És a nyílás egyre nagyobb lett, míg végül egy

éjszakán a hajó elsüllyedt. Ime, a bocsánatos bűn szomorú következménye. „*Qui spernit modica, paullatim decidet.* — Aki megveti a keveset, lassankint tönkre megy”; (Eccl. XIX. 1.) aki semmibe sem veszi a bocsánatos bűnt, előbb-utóbb halálosba esik. Folytassuk csak, nyitott szemmel, apró hibáinkat, hazudozzunk csak tudatosan tovább, s Isten megvonja tőlünk kegyelmeit, lelkünk elgyengül és csakhamar elkövetkezik az idő, amikor keservesen sirathatjuk bekövetkezett bukásunkat.¹

¹Érdemes itt elgondolkoznunk a próféta szavain: „*Cum sancto sanctus eris, et cum viro innocente innocens eris, et cum electo electus eris, et cum perverso perverteris.*

A szenthez szent vagy, az ártatlan emberhez ártatlan, a választotthoz választott vagy, a fondorkodókat kiforgatod.“ (XVII. Zsolt. 26-27.)

A modern tudomány, a fertőző betegségek eredetének kitartó kutatása közben felfedezte, hogy azokat szabad szemmel láthatatlan, apró férgek okozzák, melyek behatolnak az emberi testbe, ott mérhetetlenül elszaporodnak és elpusztítják a szervezetet. Nézzük pl. a tüdővészt. Van-e még egy betegség, amelynek annyi, élete virágjában álló fiatal esnék áldozatul, mint ennek? És e pusztító betegség oka nem más, mint egy bizonyos fajta bacillus, amely elárasztja a tüdőt és lassan teljesen elsorvasztja. A szerencsétlen ifjú köhögni kezd, arca elszíntelenedik, teste lesoványodik, majd rövid idő múltán, az őszi levelek hullásával sírba kerül. Ha idejében felismerjük a bajt, továbbterjedésének még elejét lehet venni, amennyiben a gyógyítás elszigetelheti, sőt el is pusztíthatja a bacillusokat. De ha várunk, amíg azok

befészkeltek magukat és elszaporodtak, akkor a különféle gyógy módok már legfeljebb a szegény betegek kínzására szolgálhatnak, de a halált nem képesek többé távoltartani tőle.

A léleknek is van ilyen bacillus, és ez a bocsánatos bűn. Ha nem gyógyítjuk idejében, halálos bűnbe visz.

Bizonyos, hogy ha az angyalok sírni tudnának, keserű könnyeket hullatnának, amikor látják, milyen könnyen bántja meg az ember Teremtőjét, mennyei Atyját, Megváltóját, aki iránta való szeretetből magára vette a keresztet és fölment a Golgota vértől ázó, meredek útján, hogy odafönt keresztre feszíttesse magát.

A sátán, akiben ma is megvan ugyanaz a ravasz furfang és gonoszság, amivel Évát elcsábította, sohasem kezdi a kísértést halálos

bűnnel, mert tudja, hogy azt borzalommal utasítanók vissza. Inkább abban mesterkedik, hogy bocsánatos bűnöket követtessen el velünk, még pedig egyre tudatosabban, és így akaratumkat mindjobban elgyengítse s ellenállásra képtelenné tegye. Mikor aztán látja, hogy az Úr kegyelmének a bőrsége megfogyatkozott bennünk, hogy áhítatgyakorlatainkat elhanyagoljuk s lelkünk már sorvadozik, akkor heves rohamot indít ellenünk és halálos bűnbe taszít. Úgy jár el, mint a tapasztalt hadvezér, aki, mielőtt megtámadná a várost, előbb annak előretolt erődítményeit, fedezékeit és mellvédejeit rombolja le s csak azután halad lépésről-lépésre tovább a falig, hogy végül döntő támadást intézzen a város ellen.

Egy magas toronyba zárt, s onnan mindenáron szabadulni akaró fogoly egyszer a következő csejt

eszelte ki: Kihúzogatózott hajszálaiból vékony fonalat sodort, s mikor azt már elég hosszúnak találta, egészen könnyű kis súlyt erősített rá és azzal leeresztette a külső fal mentén a földre. Ezzel a hajszálfonállal azután felhúzott egy hosszú selyemszálat, melyet cinkostársa kötött odalent az előbbihez. A selyemszállal viszont már valamivel ellenállóbb fonalat, majd így váltogatva, egyre erősebb köteleket húzott föl, míg végül az utolsón már ő maga ereszkedett alá és elmenekült.

Igy kezdi a sötétség szelleme is. Eleinte csak valami csekélységet kíván tőlünk, majd fokozatosan egyre jelentékenyebb dolgokat, míg végül rábír bennünket arra is, hogy Isten törvényét súlyos dologban szegjük meg.

Ezért figyelmeztet a Szentlélek, nagy apostolának, Szent Pálnak a szava útján, hogy ne adjunk he-

lyet az ördögnek: „*Nolite locum dare diabulo.*”¹

Szemirámiszról, Asszíria királynéjáról meséli a krónika, hogy ravaszul kicsalta Ninus király engedélyét arra, hogy egyetlenegy napig teljhatalommal ő uralkodhassék. Amint azonban kezébe kapta a kormányzás gyepelőjét, első dolga volt, hogy szerencsétlen férjét börtönbe vettesse, majd később lefejeztesse; azután ő egymaga uralkodott Ninive városa és az egész hatalmas birodalom fölött.

Hasonló ravasz cselt tulajdonít a monda Didó királynőnek, aki

¹ Szép figyelmeztetést találunk erre nézve az Énekek Énekében is, ahol ezt olvassuk: „*Capite nobis vulpes parvulas quae demoliuntur vineas.* — Fogjátok el nekünk a róka-kölyköket (a bocsánatos bűnöket), mert feldőlják a szőlőt (a lelket). (3, 15.)

áthajózott az afrikai partra, s ott Jarba királytól csak egy akkora földdarabot kért, amekkorát bekeríthet egy ökör bőrével.¹ Az uralkodó nevetve egyezett bele kívánásába. Mire a furfangos asszony fogta a legnagyobb bőrt, amit csak talált, szőréből fonalat fonott, magát a bőrt pedig a lehető legvékonyabb szálakra hasogatta s az így nyert fonalakkal olyan nagy területet sikerült bekerítenie, hogy azon felépíthette Karthágó városát, mely később egész Afrikát leigázta. Mire Jarba király ráébredt a csalásra, már késő volt, s élete végéig átkozhatta vak engedékenységét.

Ugyanilyen fortélyokat használ a kisértő is a lélek megejtésére: látszólag keveset kíván, hogy később annál többet érjen

¹ Taurino quantum posset circumdare tergo. (Vergilius.)

el; csak bocsánatos vétekre csábít, hogy azután lassankint a halálra térhessen át. Jaj nekünk, ha hallgatunk rá! Senki sem lesz naggyá egy nap alatt: *Nemo repente fit summus*; de teljesen rosszá sem lesz egyszerre: *Nemo repente fit pessimus*. Ezért mondja a kiváló egyháztudós, Nagy Szent Gergely, hogy bizonyos szempontból nagyobb veszély rejlik a kis vétekben, mint a nagyokban. Mert amennyiben a nagy bűnöket világosabban felismerjük, a felismert rossz arra indít bennünket, hogy kerüljük, és ha esetleg mégis beleestünk, megjavuljunk, a kicsiny bűnöket ellenben, éppen azért, mert kevésbé ismerjük, kevésbé kerüljük is. Miután pedig így figyelemre sem méltatjuk őket, azok újra meg újra ismétlődnek, mi pedig észrevétlenül megállapodunk és elhelyezkedünk bennük, ahelyett, hogy

férfias elhatározással kiszabadulnánk rabságukból. Így történik azután, hogy a kicsiny hibák csakhamar nagyra nőnek. A keresztény ékesszólás nagymestere, Aranyszájú Szent János még tovább megy és azt állítja, hogy a kis bűnöktől sokszor jobban kell óvakodnunk, mint a nagyoktól; mert a súlyos véték már természeténél fogva irtózatot vált ki belőlünk, ami arra indít, hogy utáljuk és kerüljük. A másik azonban éppen kicsinységénél fogva közönyösen hagy, nem vált ki belőlünk semmit, s mivel ilyen kevésre tartjuk, sohasem kerülünk ki belőle, aminek végül nagy kárát szenvedjük. Aki komolyan törődik az egészségével, annak gondja van rá, hogy a betegséget mindjárt első jelentkezésekor gyógyítsa és a kis meghüléseknek elejét vegye, még mielőtt súlyosabb baj fejlőd-

nék belőlük. Így kell cselekednünk nekünk is a bocsánatos bűnnel:

Principiis obsta, sero medicina paratur

Cum mala per longas convaluere moras. *Ovidius.*

Kezdetben szállj szembe a bajjal, mert ha az hosszas elhanyagolás következtében megvetette lábát, az orvosság hiábavaló.

Ö T Ö D I K F E J E Z E T

Irtó-háború. — A kegyelem állapotában lévő lélek isteni szépsége. — A Szent Szív jegyese. — A kármeli szeráf és egy holland szent szűz.

Aki el akar jutni a tökéletességre, annak kegyetlen irtó-háborút kell indítania a legkisebb hibák ellen is.¹ A szentség nem fér

¹ Tegyük magunkévá a koronás próféta szavát: *Persequar inimicos meos et comprehendam illos; et non conventar donec deficient.* — Üldözőbe vettem ellenségeimet s elfogtam őket. Nem tértem vissza, míg el nem pusztultak. (XVII. zs. 38.)

össze a tudatosan, és a rossznak teljes ismeretében elkövetett bocsánatos bűnnel. Ha azt akarjuk, hogy az Úr bőségesen árássa reánk kegyelmeit, nekünk is nagy-lelkűeknek kell lennünk Vele szemben, s nem szabad állandóan tetszése ellenére cselekednünk. A teremtményekhez, bármilyen kis mértékben is, rendetlenül ragaszkodó lélek nem képes szabad szárnyalással fölemelkedni s magát Isten ölelésébe vetni. Mit használ a madárkának, ha nem vastag kötél, hanem csak egy vékonyka szál tartja fogva, hogy ha mégsem képes szabadon, kedvére fölrepülni a magasba?

Kedves és vonzó az illatos róza, napfényben ragyogó pompás színeivel, de ha csak egyetlen hervadt szirma van, már sokat veszített értékéből. Szép az érett alma is, de ha bármilyen piciny részecskéje romlásnak indult, nem

állítható többé a király asztalára. Egy arannyal és drágakövekkel díszített, pompás szabású selyemruhára valami kis folt esik. El vele; a királyné nem veheti fel; csorbát ejtene a tekintélyén. A királyi palotában csak olyasminek van helye, ami egészen tiszta, makulátlan és amin nincsen semmiféle szépséghiba. Csak a királyi méltósághoz illő dolgok kerülhetnek be oda.

Isten maga a szentség; észreveszi a tökéletlenséget még a leglángolóbb szeráfokban is, akik arcukat szárnyaikkal eltakarva, reszketve állanak őrt előtte, és megkívánja, hogy a szeretetből neki szentelt lelkek a legnagyobb lelkiismereti tisztaságra törekedjenek. Aki tehát békét köt a hibáival, tunyán megmarad tökéletlenségeiben, állandóan elköveti ugyanazokat a hibákat, s javulás helyett kedvét leli bennük, az

ne remélje, hogy valaha is eljuthat a tökéletességre, hogy bebo csátást nyerhet az isteni szeretet meghittségébe és hogy elmerülhet a mennyei vigasztalások gyönyörűségében. A léleknek, ha arra vágyik, hogy Isten teljesen közölje magát vele, ki kell üresítenie magát minden rendetlen földi vonzódástól és el kell távolítania magából a teremtett dolgokhoz való ragaszkodást. Ha szívünket a föld sara borítja és szeretetével a mulandó dolgokhoz tapad, nem sugározhatja be az isteni világosság fénye és nem töltekezhetik a kegyelem édes italával. A balsam is csakhamar elveszti illatát, ha légy hullott belé.¹

Alacoque Szent Margit Mária

¹ „*Muscae morientes perdunt suavitatem unguenti.* — Elhullott legyek tönkreteszik a kenet illatát.“ (Préd. 10, 1.)

az isteni Szív kedvelt tanítványa, miután zárdába lépett, a legmagasabb tökéletességet tűzte célul maga elé, emellett azonban egyik társnője iránti érzelmi vonzódását továbbra is megőrizte szívében. Jézus erre megjelent neki és közölte vele, milyen szomorúságot okoz ez a gyöngéd kötelék isteni Szívének, mely féltékeny szeretettel, egyedül kíván uralkodni az ő szívében; s megértette vele, hogy ezt a vonzódást teljesen ki kell irtania magából. A szent szerzetesnő, akit érzelmeinek minden legcsekélyebb megpróbáltatása rendkívül érzékenyen érintett, hónapokig küzdött e ragaszkodása ellen, míg végül győzedelmeskedett. És ettől fogva az isteni Jegyes elhalmozta vigasztalásaival és különleges kegyekben részesítette, melyeket előbb elrejtett előle mindaddig, míg teljesen fel nem szabadította a szívét.

Kármel szeráfjának, Nagy Szent Teréziának egyszer rettenetes látomása volt: az Úr látni engedte a pokolban azt a helyet, amely reá várt arra az esetre, ha nem szabadul meg bizonyos hibáitól, melyek előbb-utóbb kárhozatba döntötték volna.¹ Tiszteletreméltó Anna nővér, a „Megttestesülés” rendjének a tagja pedig egy szentség hírében elköltözött lelkét látott, amely elkárhozott, mert kicsiny hibái végül halálos bűnbe vitték.

A tökéletességre törekvő lélekben a bocsánatos bűn olyan, mint egy kis rovar vagy porszemecske a szemben. Mi egy kicsiny porszemecske? Majdnem semmi; és mégis, ha a szembe kerül, könnyezést okoz és heves fájdalmat képes kiváltani; a szem gyulladásba jön, megdagad, látása homá-

¹ Önéletrajz 32. fejezet.

lyos lesz, és az embernek nincs nyugta, míg azt a semmiséget el nem távolította szeméből.

Montefalcói Szent Klára egy ízben némi hiúságnak engedte át magát bizonyos cselekedete miatt, mire az Úr azonnal megvonta tőle, — mégpedig hosszú időre — világosságát s mennyei vigasztalásait, annak ellenére, hogy szigorú bűnbánatot tartott és bőséges könnyhullatással esedezett bocsánatért. Jézus Krisztus féltékeny jegyes, aki a neki szentelt lelkekben nem tűr hűtlenséget. Miután Ő maga olyan mérhetetlenül szeretete lelkünket, hogy érte leszállt a mennyből, emberi testet vett fel, a legfájdalmasabb kínokat szenvedte el és végül meghalt a kereszten, joga van rá, hogy egész szívünket kívánja és ne legyen kénytelen megosztani azt a teremtményekkel. Mivel pedig az emberi szív olyan kicsiny, hogy

két szeretet nem fér el benne, úgy illik, hogy egész lángolása azé legyen, aki teremtette, megváltotta és meg is akarja szentelni.

Lidvina, a szent hollandi szűz, aki harmincnyolc esztendeig nyomta betegágyát és megadással viselte a legkülönbözőbb nyavalyákat, atyja halálakor erősebben engedte át magát a szomorúságnak, mint ahogy az egy olyan keresztényhez illő, aki tudja, hogy a sír csak a halhatatlanság bölcsője. Ezt a túlságosan természetes és hevességében túlhajtott szeretetet Isten azzal büntette, hogy megvonta a betegtől azokat az édes vigasztalásokat, amelyekben eddig, nagy szenvedései közepette részesítette, és sújtó keze nagy, benső gyötrelmek alakjában nehezedett reá, Végül egy szent remete, akinek tudomására jutott, mi megy végbe ebben a szegény lélekben, isteni felvilágosítás

alapján megüzente neki, hogy ha vissza akarja nyerni az előbb élvezett kegyelmeket, vetközzék ki ebből a tökéletlenségből és engedje át magát teljesen Isten imálandó akaratának.

De nézzük csak saját tapasztalatainkat. Nem észleltük-e már magunkon is, hogy valahányszor szándékos és tudatos hibát követtünk el, valahányszor megtagadjuk Istentől saját kis akaratunk feláldozását és szívünket valami rendetlen érzésnek engedjük át, azonnal érezzük, mint kevesbedik bennünk Isten kegyelme, mennyire megfogyatkozik az erények gyakorlásának édessége és a tökéletességre való törekvés lendülete? A lélek ilyenkor ellanyhul, úgyszólván elalszik az Úr szolgálatában: „*Dormitavit anima mea pro taedio,*” (118. zsolt.) s nem képes többé jó föltételekre és nagylelkű elhatározásokra; beteg,

sebesült, mint a jerikói úton heverő szerencsétlen ember; s ha nem sietünk gyógyítására, csakhamar elpusztul és halotti lepel borul reá.

Azért, ha életszentségre törekszel, irtó háborút kell indítanod a tudatos bocsánatos bűnök ellen. Ne takarékoskodjál, ne légy fösvény az Istennel szemben. Ne méregezd méterrel és körzővel meddig szabad és honnan nem szabad valami, hol a bocsánatos bűn határa és hol kezdődik a halálos bűn, mi kötelez súlyosan és mi enyhébben. Nehéz és veszedelmes játék ez, mert a határok nem mindig világosak. Ehelyett inkább arra törekedjél, hogy elkerülj mindent, ami Istent megbántaná, gyakorold az evangéliumi tanácsokat és engedelmeskedjél mindig a kegyelem sugallatainak. Az akarat már fél cselekedet; aki komolyan, állhatatosan törekszik a

szentségre, az el is éri, mert Isten sohasem vonja meg kegyelmi segítségét attól, aki azt készséggel fogadja és buzgón felhasználja.

H A T O D I K F E J E Z E T

Borzalmas büntetések. — Lót felesége. — Mózes és Áron. — Dávid és Óza. — Semeia próféta. — Elizeus és a gyermekek. — Légy hű a kicsinyben.

A „bocsánatos” bűn hibás és szerencsétlen elnevezés, mely egyáltalán nem fedti tárgya természetét. Mert hiszen a halálos bűn is megbocsátást nyerhet, ha őszintén megbánjuk, meggyónjuk és Istentől bocsánatot kérünk. Viszont bűnbánat és megfelelő elégtétel nélkül a bocsánatos bűn sem nyerhet bocsánatot. Ha bocsánatos bűnt követtünk el, és nem bánjuk

meg, — bármilyen kicsiny bűnről legyen is szó — Isten megbüntet érte vagy ezen, vagy a másik világon és szigorúan levezekelteti azt velünk.

Sőt bizonyos bocsánatos bűnöket Isten olyan kemény büntetéssel sújtott már itt a földön, hogy az méltán rémülettel tölt el bennünket s látnunk engedi, mennyire gyűlöli Isten a legkisebb bűnt is. A Szentírásban hosszú, gyászos sorozatát találjuk az ilyen eseteknek. Így Lót felesége, hallván a mögötte maradt városból a pusztító tűz ropogását és a lakók kétségbeesett kiáltozását, hátrafordult, hogy egy pillantást vessen a borzalmas képre, s kíváncsisága miatt hirtelen halállal bűnhődött és sóbálvánnyá változott.

*

Mózeset és Áront kizárta Isten

az ígélet földjéről, büntetésül, amiért kishitűek voltak és nem bíztak benne, hogy vesszőjükkal — Isten parancsára — vizet tudnak fakasztani a puszta áttüzesedett, kiégett sziklájából. Milyen kifürkészhetetlenek Isten ítéletei! A főpapak, aki segédkezett Izrael népének az aranyborjú fölállításában, Isten megbocsátotta súlyos vétkét, Mózes és Áron kis bizalmatlanságát viszont megbüntette. Még pedig milyen súlyosan büntette! A két fivér kiszabadította szeretett népét a fáraók rabszolgaságából, majd ezer veszély közepette átvezette a pusztaságon és megvédte az ellenség támadásaitól. Egész életükben azon fáradoztak mind a ketten, hogy a hosszú szolgaság után megnemesítsék és államalkotó nemzetté emeljék a zsidó népet. Már csak az volt hátra, hogy bevezessék a tejjel-mézzel folyó ígélet földjére,

mely után oly régóta sóhajtoztak, és sok fáradozásuk után végre boldog nyugalmat élvezhessenek. Milyen nyugodtan tértek volna ott, népük áldásaitól kísérve, örök pihenőre, a sírba! De nem: egy bocsánatos bűnt követtek el és ezért nem érhették el a célt, melyre évtizedeken át sóvárogtak. Messziről még megláthatják vágyaik boldog földjét: szemük előtt feltárulnak a Jordán hullámaival öntözött termékeny völgyek, a szőlővel borított domboldalak és az érett kalásztól sárguló rónaságok, de be már nem léphetnek oda. Fáradozásuk gyümölcsét mások szedik le; a hosszas vándorlás révbeérkezésének örömét mások élvezik; és mások ajkán csendül fel először a hálaének az Örökkévalóhoz, aki a pusztában vándorló népét mannával táplálta és anynyi veszélytől oltalmazta. Mózes és Áron meghalnak anélkül, hogy

befejezhetnék küldetésüket; büntetésül kishitűségükért.

*

És a szerencsétlen Dávid! Hatalmának tetőpontján egy pillanatra megfeledkezett arról, hogy Isten a mezőről, nyája mellől emelte a trónra, s hogy szerény pásztorbotját királyi jogarral cserélte fel. Megszámláltatta népét, hogy hiú tetszelgéssel élvezhesse alattvalóinak nagy sokaságát, önmagának tulajdonítva az Istent illető dicsőséget. De az Úr haragja azonnal lesújtott rá és szigorú vezeklést követelt. Három szörnyű csapás: a pestis, az éhínség és a háború között kellett választania. — Jöjjön hát a pestis! — kiáltott fel erre bűnbánattal az alázatos uralkodó, arra gondolva, hogy így ő is belekerül a fertőzés veszedelmébe s személyesen is vezekelhet

vétkéért. És valóban, olyan dög-
halál szakadt a népre, hogy het-
venezren pusztultak el benne.

*

Fényes menetben, hallatlan
pompával vitték a frigyszekrényt
Aminadab házából Jeruzsálembe.
Dávid királyi díszben követte, har-
mincezer ragyogó fegyverzetű, Iz-
rael fiainak színe-javából kikerült
harcos élén, s közben zengő cite-
raszó és dobpergés mellett, illatos
tömjén és örvendező zsoltárének
szállt a magasba. Menetközben
egyszerre kirúgtak a szekér elé
fogott ökrök és a frigyszekrény
megingott; Oza hirtelen kinyújtot-
ta kezét és utána kapott. Bár ne
tette volna! Mert abban a pillanat-
ban, mint a villámsujtott, holtan
bukott a földre. Egyszerű levita
létére ugyanis nem lett volna
szabad érintenie a frigyszekrényt.

Hirtelen halála rémülettel töltötte el a tömeget. Dávidot pedig olyanryra megfélemlítette Isten főnségének ilyenén megnyilatkozása, hogy nem merte a frigyszekrényt palotájában elhelyezni, hanem elvitette Obededon házába.¹

*

— Próféta, — mondá az Úr egy napon Semeiának, — menj és dönts le a pogány oltárt, melyet Jeroboám emelt a bálványoknak, s tudasd vele rettenetes büntetésemet. De vigyázz, hogy semmit se egyél vagy igyál azon az átkozott helyen és hogy ne ugyanazon az úton térj vissza, mint

¹ A Szentírás szavai szerint: *Et extimuit David Dominum in die illa.* — Megfélemlék Dávid az Úrtól azon napon.“ — Bár ilyen üdvös félelem töltene el bennünket is, hogy ne merjük Istent megbántani.

amelyen odamentél. Isten szolgálja azonnal a királyi palotába sietett, világos, nyílt szóval beszélt az uralkodóhoz és egyetlen mozdulattal ledöntötte az oltárt. — Kötözzétek meg a vakmerőt! — kiáltotta haragra gyúlva Jeroboám, s kezét parancsolóan nyújtotta ki katonái felé. De kinyújtott keze azonnal megbénult és a gögös uralkodónak megalázkodva kellett könyörögnie a prófétához gyógyulásért. Isten embere imádkozott érte és kérése meghallgatást is nyert. Küldetése végeztével azután a próféta, a király ajándékait visszautasítva távozott és más úton indult haza, mint amelyen odament. De ime, egy másik prófétával találkozott, aki — hogy próbára tegye engedelmességét — barátságos unszólással hívta, hogy egy kis étellel-italal frissítse fel magát. Semeia kezdetben vonakodott, de végül

mégis engedett a biztatásnak. És néhány nappal később ott feküdt rettenetesen megcsonkított holtteste az úton: az isteni harag eszközeként egy oroszlán marcangolta szét, büntetésül a kapott parancs megszegéséért.

*

Elizeus, a már roskadozó, öreg próféta lassan haladt föl, a zöld erdő borította szép domboldalon, Betel felé, mikor a városból gyermekek jöttek ki és csúfolódva kiáltozni kezdtek: — Jer föl kopasz, jer föl kopasz. — Isten szolgáját elszomorította ez az öregségével szemben tanúsított tiszteletlenség és az Úr nevében megátkozta a csúfolódókat. A következő pillanatban két dühös medve rohant ki az erdőből, rávetette magát a gyermekekre és negyvenkettőt széttépett közülük.

*

Még borzalmasabb büntetés érte a betsamitákat, akik ezrével haltak szörnyet, mert kíváncsian belenéztek a frigyszekrénybe.

Mária, Mózes testvére leprás lett, büntetésül, amiért zúgolódott fivére ellen. Ananiás és Zafira pedig holtan estek össze, amikor hazudni mertek Péternek.

E rettenetes büntetések hallatára önkénytelenül eszünkbe jutnak az Irás szavai: „*Quis non timebit te, o Rex gentium* — Ki ne félne téged, nemzetek Királya?” (Jer. X. 7.) — „*Quis novit potestatem irae tuae et prae timore tuo iram tuam dinumerare?* — Vajha megértenők haragod erejét, és félelmetes haragodat mérlegelnők!” (89. zsolt. 11.—12.) S vegyük figyelembe, hogy ezekben az imént felsorolt esetekben a szentatyák, részint az anyag elégtelensége, a tudatosságnak és az akaratnak hiányossága, vagy egyéb enyhítő

körülmények miatt, csak bocsánatos bűnt látnak.

Tegyük azonban hozzá vigasztalásul azt is, hogy ugyanezeknek a szentatyáknak a véleménye szerint, Isten azért sújtotta ilyen kemény földi büntetéssel ezeket a hibákat, hogy a túlvilágon irgalmat gyakorolhasson.

Nyilvánvaló azonban, hogy ha Isten a bocsánatos bűnt halállal bünteti, ami a legnagyobb földi büntetés, abból arra kell következtetnünk, hogy az nem lehet olyan semmiség, mint amilyennek mi gondoljuk, hanem igen nagy rossz, amit mindenáron el kell kerülnünk, még ha az egész vagyunkba vagy akár életünkbe kerülne is. De ugyanakkor ne feledjük azt se, hogy míg Isten egyrészt ilyen szigorúan sújtja a bocsánatos bűnt, másrészt viszont kiváltságos kegyeivel jutalmazza a kegyelmével való legcsekélyebb

együtműködést is, hogy ezzel biztasson bennünket hűségre kicsiny dolgokban is. Nagy Szent Gergelynek kinyilatkoztatta az Úr, hogy a pápai tiarát egy ismeretlennek adott alamizsnáért juttatta neki. „*Euge serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis super multa te constitutum.*— Jól van derék és hű szolgám, mivelhogy a kevésben hű voltál, sokat bízok rád.” (Mt. 25, 23.) — Egy jezsuita növendék a szűn időben éppen sétára indult, mikor egy páter arra kérte, maradjon otthon és szolgáljon neki a szentmisénél. A fiatal szerzetesnövendék készséggel beleegyezett és lemondott a sétáról. Néhány évvel később, mint misszionárius a pogányok közé ment és ott elnyerte a vértanuság pálmáját. Egyik rendtársának Isten kinyilatkoztatta, hogy a szerencsés ifjú azért részesült abban a nagy kegyelem-

ben, hogy vérét onthatta hitéért, mert akkor, azon a bizonyos napon, egy pap kérésére áldozatot hozott. — *„O altitudo divitiarum sapientiae et scientiae Dei: quam incomprehensibilia sunt judicia eius et investigabiles viae eius. —* Mekkora a mélysége Isten gazdagságának, bölcseségének és tudásának! Mennyire megfoghatatlanok az ő ítéletei és felkutathatatlanok az ő útjai!” (Róm. 11, 33.)

H E T E D I K F E J E Z E T

*A tisztítóhely borzalmas kínjai.—
Megdöbbentő túlvilági jelenések.—
Egy tüzes kéz lenyomata. — Egy
verejtékcsepp. — Milyen kevés
kell az odajutáshoz... — Még a
szentek is!*

Hagyjuk el most a földet, fordítsuk tekintetüket a síron túlra és nézzük, milyen rettenetes büntetésekkel sújtja Isten a bocsánatos bűnt. Az isteni igazságosság külön erre a célra rendelt börtönt teremtett odaát, egy lángokban égő, gyötrelmekkel teli börtönt, a tisztítóhelyet. Voltaképpen mi ez a purgatórium, vagyis tisztítóhely?

Nem más, mint egy ideigtartó pokol, ahol ugyanaz a tűz, amely az elkárhozottakat égeti, megtisztítja a választottakat. *Eodem igne*, — mondja Szent Tamás — *torquetur damnatus et purgatur electus*. A pokol és a tisztítóhely között tehát nincs más különbség, mint az időtartam: az előbbi sohasem szűnik meg, míg ellenben az utóbbi hosszabb-rövidebb idő után véget ér, a bűnök súlyossága és mennyisége szerint. A tisztítóhely legkisebb szenvedése is messze fölülmúlja a földi élet legnagyobb szenvedését.¹ A mi földi tűzünk hideg ahhoz viszonyítva, ami ott gyötri a szegény lelkeket, — írja egy szent. A tisztítóhely tüze és a miénk között olyan nagy a különb-

¹ *Poena Purgatorii minima excedit maximam huius vitae*. — Ezek Szent Tamás szavai, de ugyanezt a gondolatot már Szent Ágoston is kifejezte.

ség, mint a valódi és a festett tűz között. — Genuai Szent Katalin így ír: „A tisztuló lelkek olyan gyötrelmeket szenvednek, amelynek leírására az emberi nyelv képtelen s az értelem még halvány fogalmat sem alkothat róla, ha csak Isten különös kegyelme meg nem ismerteti azt vele.”¹

A purgatóriumban éppenúgy, mint a pokolban kettős a büntetés: egyik maga az elkárkozás ténye, mely Isten nélkülözésében áll, a másik pedig az érzékek kínia. A kettő közül Isten nélkülözésének a gyötrelme hasonlíthatatlanul nagyobb; annyival is hevesebb, amennyiben ezek a lelkek, — miután Isten barátságában éltek — sokkal emésztőbb vágyakozást éreznek a Vele való egyesülésre; mint ahogy az iránytű

² Trattato del Purgatorio (Értekezés a tisztítótüzről) II. fejezet.

ellenállhatatlan kényszer hatása alatt mindig észak felé fordul, a kör sugara szükségképpen a középpont felé tart és a tűz a magasba kíván emelkedni.

Szent Ferencnek egy erényekben gazdag szerzetese, hosszú idővel halála után megjelent egyik barátjának és keserű szemrehasnyást tett neki, amiért nem gondolt rá és magára hagyta. A vád meg is felelt az igazságnak, mert rendtársa, abban a hitben, hogy az elhúnyt már az örök boldogságot élvezi, nem imádkozott többé érte; ilyen értelemben mentegette is magát előtte. Mire a sorsára hagyott lélek fájdalmas kiáltásban tört ki és háromszor ismételte: „Nemo credit, nemo credit, quam districte judicet Deus et quam severe puniat. — Senki sem hiszi, senki sem hiszi, senki sem hiszi, milyen alaposan ítélkezik az Isten és milyen szigorúan büntet.”

-- Egyébként maga az isteni Üdvözítő is megmondotta, hogy ki nem jövünk onnét, míg le nem fizettük az utolsó fillért is: *Donec reddas novissimum quadrantem.* (Mt. V. 26.)

*

A múlt század közepe táján, Isten az ő végtelen jóságában megengedte egy elköltözött lélek megjelenését, hogy ezáltal megerősítse bennünk a tisztítóüz hitét és megismertesse velünk az ott szenvedők kínjainak nagyságát. Foligno-ban, a ferencrendi zárda egyik nővére, aki szentség hírében múlt ki, megjelent az ő egykori hivatalát betöltő testvérnek, s imasegítségéért könyörgött. — Ó, mennyire szenvedek! — mondta, s szavainak bizonyosságára, megérintette tenyerével az ajtót. Az érintés helyén ott maradt kezének elszenesedett lenyomata, a szobában

pedig a megpörkölődött fa füstje és szaga áradt szét. A borzalmas jel megvan még ma is; aki nem hinné, személyesen is meggyőződhet róla a zárdában, és beszélhet olyanokkal, akik az esetet még közvetlen szemtanuktól hallották.

*

A spanyolországi Zamorra városában élt a dominikánusok kolostorában egy jámbor szerzetes, aki szent barátságban állott egy hasonlóan erényes életű franciskánussal. Egy ízben, lelki dolgokról folytatott beszélgetésük közben, kölcsönösen megígérték egymásnak, hogy amelyikük előbb hal meg, az, — ha Isten megengedi — megjelenik a másiknak, hogy közölje vele túlvilági sorsát. A franciskánus halt meg előbb és ígéretéhez híven megjelent a dominikánusnak, aki éppen az ebédlöt hozta rendbe. Rendkívüli szívé-

lyességgel köszöntötték egymást és a túlvilágról jött elmondta, hogy üdvössége ugyan már biztos, de előbb még sokáig kell szenvednie, néhány kis hibája miatt, amit életében nem bánt meg kellőképpen. Azután hozzátette: „Nincs a világon semmi, ami csak megközelíthető fogalmat is adhatna szenvedéseimről.” És hogy igazolja szavait a dominikánus előtt, jobb kezét az asztalra tette. A fa abban a pillanatban füstölögni, majd lángolni kezdett, s utána olyan nyom maradt az asztalon, mintha a kohóból éppen akkor kikerült izzó vas érintette volna. Elképzelhető a dominikánus megrendülése erre a látványra! Azonnal odahívta szerzetestársait, megmutatta nekik a borzalmas lenyomatot, mire mindannyian a templomba siettek, hogy imádkozzanak a szerencsétlen elhúnytért. Ezt a jelenést Castigliai Fer-

dinand beszéli el Szent Domonkos életrajzában. (2. rész. I. könyv 23. fejj.) Az asztalt kegyelettel őrizték Zamorrában, egészen a XVIII. század végéig; a politikai forradalmak idején azonban eltűnt, sok más kegyeletes emlékekkel együtt, amiből pedig olyan sok volt Európában.

*

Choscoa Szaniszló lengyel dominikánus atya életleírásában olvassuk, hogy miközben a megholtakért imádkozott, egy lelket látott, akit úgy emésztettek a lángok, mint egy széndarabot a tüzes kemencében. A jámbor szerzetes megkérdezte tőle, hogy égetőbb e ez a tűz a földinél?

— Ó, jaj! — felelte nyögve a szerencsétlen — a tisztítóhely tűzéhez képest a föld összes tüze együttvéve is csak annyi, mint egy kis hús szellő.

— Lehetséges volna ez? — tanakodott Szaniszló atya, és hozzátette: — Nagyon szeretném megpróbálni; de csak úgy, ha ezzel leróhatom legalább egy részét azoknak a kínoknak, amiket majd a tisztítóhelyen kell elszenvednem.

— Halandó nem bírná elviselni, — felelte a lélek, — ennek a szenvedésnek legcsekélyebb részét sem. Nyomban meghalna, ha csak Isten fönn nem tartaná. Ha meg akarsz győződni erről, nyujtsd ide kezedet. — Szaniszló atya bátran odanyujtotta a kezét, mire az elhunyt ráhullatta verejtékének egy cseppjét. És a páter abban a pillanatban éles kiáltással, eszméletlenül terült el a földön. A kezére hullott csepp áthatolt húsán és csontján, s mély sebet hagyva maga után, a túlsó oldalon jött ki. A rémes kiáltásra összefutottak rendtársai és gyors

segítséggel magához térítették. Még mindig a borzalom hatása alatt állva beszélte el azután a történeteket s szavait így fejezte be: „Ó, testvéreim! Ha ismernők az isteni fenyítés szigorúságát, sohasem vétkeznénk. Végezzünk penitenciát még ebben az életben, hogy ne a másokban kényszerüljünk rá, mert a kínok ott iszonyatosak. Küzdjünk hibáink ellen. Az isteni Fölség annyira szent, hogy választottjain a legkisebb foltot sem viselheti el.” — Aztán ágynak esett és egy teljes esztendeig feküdt, rettenetes kínokat szenvedve a kezén lévő seb miatt. Majd, az év elmúltával, miután ismételen figyelmeztette rendtársa- it, hogy féljék az isteni igazságosság szigorát és kerüljék a legcsekélyebb bűnt is, csöndesen, békésen lehelte ki lelkét az Úrban. A történet leírója hozzáteszi, hogy ez az eset rendkívül felélénkítette

az egész kolostor buzgóságát, és a szerzetesek ettől fogva kölcsönösen serkentették egymást Isten buzgó szolgálatára, hogy ilymódon elkerülhessék a tisztítóhely borzalmas szenvedéseit.¹

*

Tiszteletreméltó Bustói Bernardin, a kiváló tudású és szentéletű szerzetes írja, hogy Bertalan nevű kisöccse, tisztán és ártatlanul halt meg, 8 esztendőskorában, mégis a tisztítóhelyre került, mert néha szórakozottan mondta el reggeli és esti imáját. Szobájában, ahol aludni szokott és ahol ezeket a kis

¹ Izaiás prófétának, miközben a bűn büntetésére szolgáló iszonyatos lángokról elmélkedett, rémületében égnek meredtek hajaszálai és felkiáltott: „*Quis poteret habitare de vobis cum igne devorante?* — Ki lakhat közületek együtt az emésztő tűzzel?” (Iz. 33, 14.)

hibákat elkövette, halála után gyakran lehetett hallani, amint mély áhítattal imádkozza a Miatyánkot, Üdvözlégyet és Hiszekegyedet.

*

A ciszterci rend történetében olvashatunk egy erényekben kiváló szerzetesről, aki azért jutott a tisztítóhelyre, mert a kóruson, a zsolozsmázás alatt, néha szükség nélkül néhány szót súgott a szomszédjának. Hasonló sors ért egy másik szerzetest is, aki a „Gloria Patri...” mondásakor nem hajtott fejet, mint ahogy azt szabályai előírták. Mindaketten lángokkal körülövezve jelentek meg, hogy szerzetestársaik imasegítségét kérjék és figyelmeztessék őket az isteni igazságosság szigorára.

*

Szent Márton püspök életleírása

sában egy Vitalina nevű szüzzel találkozunk, akinek az életszentsége olyan nagy volt, hogy amikor meghalt, nemcsak a városa, de az egész tours-i egyházmegye részt vett a temetésén; még pedig nem azért, hogy a lelke üdvösségéért imádkozzanak, hanem hogy közbenjárásával kegyelmeket kérjenek Istentől. Ennyire bizonyosra vették mindannyian, hogy már a mennyben van. Maga Szent Márton sem mondott érte Rekviemet vagy De profundist, hanem vele együtt örvendezett megdicsőülésének és megköszönte Istennek a kegyelmeket, melyekkel ezt a szép lelket elhalmozta. Ekkor a megboldogult megjelent neki, barna ruhában, szomorú szemekkel, krétafehér arccal és siralmas hangon panaszkolt: „Még nem szabad látnom az én Uram arcát.” — Ó Istenem! — döbönt meg a püspök, — vajjon miért? — „Azért, mert

egy pénteken megszegtem a szabályt, mely elrendeli, hogy ezen a napon, az isteni Megváltó szenvedésének és halálának emlékeztére, nem szabad megigazítani hajunkat.”

*

Egy nagy jámborságú dominikánusnak keményen kellett bűnhődnie azért, mert túlságosan szerette az írásait. Egy szentéletű kapucinus pedig lángoló tűzruhában jelent meg, büntetésül azért, mert mint a kolostor szakácsa, a szegénységi fogadalom ellenére, valamivel több fát égetett el a szükségesnél.

*

Még az Egyház kanonizált szentjei sem kerülték el mindannyian a vezeklés rettenetes lángjait...¹

¹ A szentek is követhettek el kisebb hibákat, melyeket nem vezekel-

Igy pl. Damján Szent Péter műveiben olvassuk, hogy Szent Severin kölni érsek, bár csupa apostoli buzgóság volt az élete, és a legkiválóbb erények ékesítették, mégis töltött egy kis időt a vezeklés helyén azért, mert néha — szükség nélkül — előre elvégezte a későbbi órákra szóló zsolozsmát.

*

Nagy Szent Gergely írja párbeszédeiben (IV. könyv 40. fejj.), hogy Szent Paskál szerep hosszú vezeklésre lett ítélve a tisztító tűzben, amit az elhunyt maga jelentett Capuai Szent Germanusnak. Pedig a koporsójára helye-

tek le földi életükben s amikéért valami kis időt a purgatóriumban kell tölteniök. Bizonyos azonban, hogy amikor az Egyház hivatalosan szentnek nyilvántítja őket, akkor már eljutottak Isten színelátására.

zett dalmatikája útján nagy csodák történtek.

Szent Pellegrin és Szent Valérián augusztai püspökök szintén átmentek a tisztítótűzön. Ez utóbbi előregedvén, azon igyekezett, hogy az érsekséget unokaöccsére hagyhassa, aki egyébként tudásban és erényességben egyaránt kiváló pap volt. De mivel eljárását, ezeknek az érdemeknek az elismerésén kívül az is befolyásolta, hogy az unokaöccséről volt szó, ennek a földi érzésnek a bekapcsolása miatt két súlyos büntetés érte: unokaöccsét Isten hirtelen halállal magához vette, őt magát pedig szigorú purgatóriumra ítélte. Onnan hangzott fel irgalomért és könyörületért esdeklő kiáltása, mialatt a nép, abban a hitben, hogy már üdvözült, közbenjárásáért könyörgött.

Ezeknek a példáknak hallatára önkénytelenül ajkunkra tódul a

szent próféta imája: *Confige timore tuo carnes meas, a iudicis enim tuis timui.* — Szegezd át félelmeddel testemet, hogy ítéleteidről remegjek. (118. Zsolt. 120.)

NYOLCADIK FEJEZET

A tisztítóüz szubjektív és objektív időtartama. — A lelketlen atya. — Egy órát egy esztendőnek éreztem. — III. Ince pápa szenvedése a világ végéig tart. — Egyéb kinyilatkoztatások.¹ — Egy kis kitérés, amely azonban a tárgyhöz tartozik.

Nagy vakságunkban akárhányszor így beszélünk: Nem baj, akármilyen rettenetesek is a tisztítóhely szenvedései, a fő, hogy va-

¹ Magánkinyilatkoztatásokról van szó, melyekben hinni nem kötelező, bűn terhe alatt.

lamikor mégis véget érnek. Ezzel az ellenvetéssel már Szent Ágoston is foglalkozik: „*Sed licet aliquis non pertinet ad me, quamdiu moras habeam, si tamen ad vitam aeternam pervenero.*” És mindjárt meg is felel rá: „Az Isten szerelméért ne beszéljeteK így, testvéreim, — *nemo hoc dicat, fratres carissimi, nemo hoc dicat.*” — Mert ezeknek a borzalmas szenvedéseknek az időtartamát két szempontból nézhetjük ugyan, de bármelyiket tekintjük is, olyan fájdalmas mindakettő, hogy még rá gondolni is csak a legnagyobb részvétellel lehet.

Az egyik időtartam a szubjektív, vagyis az, amennyinek azt maga a szenvedő lélek tartja. Már pedig magánkinyilatkoztatásokból tudjuk, hogy ezek a szerencsétlenek a tisztítóhelyen töltött egyetlen órát egy évszázadnál is többnek érznek, annyira gyötri őket

a türelmetlen vágy Isten látása után és olyan elképzelhetetlenül kemény a büntetésük. Nem szinte végtelennek érezzük-e már itt a földön is néha egy-egy álmatlanul töltött éjszakát, különösen, ha betegek vagyunk?

A kapucinus atyák krónikáiban erről egy különös történetet olvashatunk. Scalvo Hippolit atya, akit egyik flandriai kolostor gvardiánjává és ujoncmesterévé választottak, mindent elkövetett, hogy lelkigyermekében kifejlessze főséges hivatásuk sajátos erényeit. Ebben az időben történt, hogy egyik ujonca, aki pedig igen szépen haladt előre a tökéletesség útján, az ő távollétében csöndesen elszenderült az Úrban. A gvardián, akit azonnal értesítettek a szomorú esetről, még aznap este visszatért és a zsolozsma végeztével ott maradt a kóruson, hogy bánatára az imában keressen vigasztalást. E-

közben egyszerre csak ott látta maga előtt, teljesen lángokba burkolva, az elhunytat, aki így szólt hozzá: „Szeretett jó atyám! Add reám, kérlek, áldásodat. A szabálynak egy kis megsértése miatt a tisztítóhelyre kerültem, hogy eleget tegyek az isteni igazságosságnak. De a jó Jézus megengedte, hogy hozzád forduljak és te szabd ki reám azt a büntetést, amit elkövetett hibámért megfelelőnek tartasz. Amint ezt kitöltöttem, azonnal felszállhatok az örök boldogságba.” — A jámbor gvardián, a látomány és a hallott szavak hatása alatt mélyen megrendülve adta meg a kért áldást, majd penitenciául kiróta reá, hogy a Primáig, amit a szerzetesek reggel nyolc óra tájban imádkoznak, maradjon a tisztítóhelyen. Amint az elhunyt ezt meghallotta, vadul futkosni kezdett a templomban s közben elkeseredetten kiál-

tozta: „Lelketlen atya! Kemény és könyörtelen szív! Hogy büntethetsz ilyen szigorúan ezért a csekélységért, amit — ha életben maradok — alig érdemesítettél volna többre, valami egészen kis fenyegetésnél? Hát ennyire nincsen fogalmad róla, milyen iszonyatos kínokat szenvedek? Ó, milyen szeretetlenül kiszabott büntetés!”

E szavakkal eltűnt. A szegény gvardiánnak, aki pedig az előbb még azt hitte, hogy nagyon enyhe penitenciát adott, most minden hajszála égnek meredt a rémülettől és bánkódástól; életét adta volna, hogy valamiképpen helyrehozhassa tévedését, ez azonban többé nem állott módjában. Mivel egyebet nem tehetett, legalább megkongatta a hálóterem harangját, s egybegyűjtve rendtársait a kóruson, sírva beszélte el nekik a történetet, majd elrendelte, hogy azonnal kezdjék meg a Prima elmon-

dását, hátha ilymódon mégis sikerül megrövidíteni az elköltözött szenvedéseit. De a borzalmas jelenet, a szegény gvardián szívében, egész életére mély nyomot hagyott; saját bevallása szerint, csak ekkor ébredt tudatára, milyen tökéletlen fogalma volt idáig a tisztítóhely kínjairól.

*

Rossignoli meséli „Csodálatos esetek a purgatóriumból” című könyvében, melyet boldog Valfré Sebestyén kívánságára írt, hogy egy szentéletű szerzetesnek őrangyala tudomására adta közeli halálát és közölte vele azt is, hogy addig kell a tisztítóhelyen maradnia, míg egy szentmisét nem mondanak érte. A szerzetest az értesülés nagy örömmel töltötte el; sietve fölkereste egyik szerzetestársát és határozott ígéretét vette, hogy ha-

lála után azonnal bemutatja érte a legszentebb áldozatot. Nem sokkal ezután csakugyan meghalt. Mivel elhunytakor éppen reggel volt, társa azonnal a templomba sietett, magára öltötte az egyházi ruhákat s nagy buzgósággal és meghatottsággal bemutatta érte a szentmisét. Alig hogy befejezte és a sekrestyébe ment, hogy levesse a miseruhát, megjelent előtte, ragyogó dicsfényvel övezve megboldogult barátja; szemére vetette, hogy megfeledkezett ígéretéről és egy esztendőnél is tovább hagyta szenvedni a tisztítótűzben.

— Tévedsz, — válaszolta meglepődötten a másik. — Alig lehelted ki a lelkedet, én rögtön a templomba siettem, hogy ígéretem szerint elmondjam érte a szentmisét, s éppen csak az imént fejeztem be. Tested még ki sem hült a halottas ágyon.

A lélek erre, mintha mély álom-

ból ébredt volna, felkiáltott: „Ó, jaj! Milyen irtózatosa a tisztítóhely kínjai! Egy órai szenvedést olyan hosszúnak éreztem, mintha egy esztendeig tartott volna! Áldott legyen az Isten, aki így meg rövidítette megpróbáltatásomat, s ezer hála neked is, drága testvér, gyors és szeretetteljes segítségédért. Én most felszállok a mennybe és kérni fogom Istent, egyesítsen majd bennünket odafönt is úgy, mint ahogy egybeforrt a lelkünk itt a földön.”

A purgatóriumi szenvedés objektív, vagyis valóságos időtartama órák és évszázadok között változik. Különböző magánkínlatkoztatások tanúsítják, hogy vannak lelkek, akik néhány órát vagy napot, mások viszont éveket és évszázadokat töltenek ott, sőt sokan ott maradnak egészen az utolsó ítéletig.

III. Ince a legnagyobb pápák

egyike volt. Lángoló buzgósággal munkálta Isten dicsőségét és a lelkek üdvösségét, s csodálatos dolgokat vitt végbe. Összehívta a lateráni zsinatot, sokat fáradozott az Egyház reformján, Keresztelő Szent János bátorságával szállt szembe az európai fejedelmi udvarok visszaéléseivel s emellett figyelemmel kísérte Keletet is. Mégis, halála után, teljesen lángokba burkolva jelent meg Szent Lutgardának és elmondotta, hogy bizonyos vétkeiért, egészen a világ végéig a tisztítóhelyen kell maradnia. Bellarmin bíboros félelemmel elmélkedik azon: vajjon, ha egy minden dicséretre méltó egyházfő, akit az emberek szentnek tartottak, a legborzalmasabb kínokat kénytelen elszenvedni egészen a világ végéig, mi várhat akkor a többi pappra, szerzetesre és a világi hívekre? Ki nem remegne meg egész valójában erre a

gondolatra és ki nem vizsgálná át szívének legelrejtettebb zugát is, hogy felkutassa abban a legtitkosabb hajlandóságokat és legjelentéktelenebb fogyatkozásokat is?

*

Szent Perpetua okmányaiban, melyeket legnagyobb részben ő maga írt a börtönben, s amelyek fényes bizonysgot szolgáltatnak az Egyháznak, a protestánsokkal szemben arra, milyen erősen élt a harmadik század keresztényeiben a tisztítótűz hite, olvassuk a következőket: A szent egyízben látta, hogy kisöccse, Dinokrates, aki hét esztendőskorában halt meg egy arcát elégtelenítő rákos seb következtében ott sínylődik ebben a rettenetes börtönben. A fiúcska akkor már hasszabb ideje volt ott, mert Perpetua elfelejtett imádkozni érte. Vizsgáljuk csak meg köze-

lebről ezt az esetet. Egy alig hét-
esztendős gyermek, aki jámborul
élt, akinek már életében súlyos
penitenciát jelentett a sebe, amely
irtózatot keltett mindenkiben, aki
a közelébe került, s mégis szen-
vednie kellett a tisztító tűzben
mindaddig, míg a nővére imáival
ki nem szabadította. Perpetua lát-
ta, mennyire gyötri a szomjúság,
s mint terjed szét egész arcán a
rákos seb, amely halálát okozta.
Állott ugyan a közelében egy friss
vízzel telt edény, de magasabb
volt nála, s bármennyire igyeke-
zett hozzájutni, hogy enyhítse
belőle szomjúságát, sohasem sike-
rült, mert nem ért fel odáig.

Szent Ágoston vallomásainak
írása közben, tehát húsz évvel
anyja, Mónika halála után, még
arra kéri olvasóit, imádkozzanak
az elhunytért; és ő maga olyan
megindító könyörgéssel fordul ér-
dekében Istenhez, hogy könnyek-

re fakasztja az olvasót.¹ A nagy egyházatya még ilyen hosszú idő után is aggódott, hátha szentéletű édesanyja még a tisztítóhelyen van. Milyen üdvös lecke ez számunkra, akik olyan könnyen megfeledkezünk halottainkról s olyan kevésbé félünk az isteni igazságság szigorától!

*

Egy jámbor (Matild nevezetű) grófnőt, annyira áthatottak ezek az érzelmek, hogy férje halála után, az érte végzett imákon, önmegtagadásokon és a szegényeknek juttatott bőséges alamizsnán kívül, egy millió szentmisét mondatott az elhunytért.

*

Boldog Hugó életleírásában olvasunk egy szerzetesről, aki öt-

¹Szent Ágoston vallomásai, IX. könyv, 9. és a következő fejezetek.

ven esztendei tisztítótűzre lett ítélve. Már negyven esztendőt elöltött büntetéséből, amikor Isten megengedte neki, hogy megjelenjék és segítséget kérjen.— A „*Die-rum canicularium*”, I. rész 2. párbeszédében (Maggiolónál) pedig egy lélekről ír, aki nagy zajt csapva járkált egy kastélyban s hangosan kiáltozta, hogy ezer esztendeig kell borzalmas kínok között a tisztítótűzben maradnia.

*

Jézus Társaságának 1597-ből való évkönyve említi, hogy egy Celso Finetti nevű ifjú, akit az erények mintaképének tartottak, s akit a Szent Szűz megjelenésével tüntetett ki, közölve vele és egy másik társával halálának óráját, négy évi tisztítótűzre szóló ítéletet kapott. Egy másik, ugyancsak tiszta és szentéletű ifjú pedig tizen-négy évet. Pedig Jézus Társaságá-

ban, mint a szerzetesrendekben általában mindenütt, rengeteg imát, szenttmisést, szentáldozást, rózsafüzért, zsolozsmát és vezeklést végeznek az elhunyt rendtársakért.

*

Rossignoli atya meséli, már említett művében, hogy egy festő fiatal korában, rossz példák hatása alatt és egy megrendelő únszolására, mezítelenséget ábrázoló képet festett. Később megbánta tette, mert tudatára ébredt, hogy az sok léleknek megbotránkozására szolgálhat, s hibáját azzal igyekezett jóvátenni, hogy azontúl kizárólag csak áhítatra indító szentképeket festett. Utolsó, hatalmas művét a karmeliták templomának ajándékozta s viszonzásul azt kérte, hogy ha majd az Úr magához szólítja, imádkozzanak lelke üdvösségéért. Nem sokkal utóbb, a

megbocsátó isteni irgalom reményében, a feszület csókolása közben, békésen elszenderült az Úrban. A karmeliták templomában temették el. Örvendező szívvel bizakodtak mindannyian, hogy lelke azonnal az örök dicsőségbe szállt, mert hiszen utolsó éveit igazán őszinte megbánásban és épületes jámborságban töltötte. Milyen mások azonban az isteni igazságosság ítéletei! Néhány nappal sírbatétele után egy szerzetes, aki a Matutinum elvégzése után még ott maradt a kóruson, egyszerre maga előtt látta őt, teljesen lángokba burkoltan. Megdöbbenően kérdezte, vajjon ő-e az a jóságos festőművész, aki nemrégiben halt meg? És miképpen történhetett, hogy ilyen nagy szenvedés lett a sorsa?

A szerencsétlen ekkor nagy sóhajtások közepett elmondta, hogy azok a lelkek, akiket az ő ifjúkori

festménye megbotránkoztatott, vádat emeltek ellene Isten ítélőszéke előtt. Az Úr ekkor arra ítélte, hogy kimondhatatlan kínok között égjen a tisztító tűben mindaddig, míg azt a képet meg nem semmisítik. Ezért arra kérte a szerzetest, keresse fel a kép tulajdonosát és bírja rá, hogy dobja tűzbe. Ugyanakkor adja azonban tudtára azt is, hogy büntetésül, amiért őt a kép megfestésére csábította, Isten hirtelen halállal sújtja két fiát.

A szerzetes sietve engedelmeskedett, fölkereste az illető urat és az el is égette a képet azonnal. De Isten büntetése azért nem maradt el; egy hónapon belül mindkét fiát elvesztette. Ezután magábaszállt és élete végéig vezekelt, amiért ezt a megbotránkoztató festményt megrendelte és megőrizte.

Engedjék meg, kedves olvasóim, hogy itt egy kis kitérést tegyek. Ha ez a festő és az, aki képét

megrendelte, ilyen szigorú büntetésben részesült, mi lesz a sorsuk azoknak a modern művészeknek, akik nemcsak profán képeken, hanem még templomi festményeken is megengedik maguknak, hogy mezítelenséget ábrázoljanak? És ezt a művészet nevében teszik. Holott a művészet célja a lélek finomítása és tökéletesítése, nem pedig eldurvítása és bűnre csábítása, a szenvedélyek felkorbácsolása által. Azt mondják: „A művészet a művészért” van (*l'art pour l'art*). De ennek az állításnak semmi értelme sincs. Éppen úgy mondhatnánk azt is, hogy a háború a háborúért, vagy az evés az evésért van. A művészet önmagában véve nem lehet cél; a művészet az erényért van, vagyis eszköz az ember megnevelésére. Éppenúgy, mint ahogy a háborút a béke elérése végett indítják, enni pedig azért eszünk, hogy él-

jünk. A művészetnek tiszteletben kell tartania a szemérmét s nem szabad lealacsonyítania magát. Bizonyos magas művészi értékű festmények és szobrok megengedettek lehetnének, ha az ember az ártatlanság eredeti állapotában volna s nem kísértene a bűnös kívánság; de a bűnbeesés után, miután maga Isten öltöztette fel őszüleinket, ilyesmi többé el nem tűrhető. A művészetnek vissza kell térnie Giotto, Fra Angelico és a többi hasonló művész tiszta egyszerűségéhez, mely élvezetet tudott szerezni és nemesített anélkül, hogy a legcsekélyebb megbotránkozásra is okot adott volna. Ellenvethetik erre, hogy akkoriban az emberek még sokkal tudatlanabbak voltak, míg ellenben manapság már annyira műveltek, hogy felül tudnak emelkedni szenvedélyeiken. De sajnos, a természet romlottsága egyáltalán nem

kisebbedett napjainkban, és egy-egy ilyen festmény elég arra, hogy a szenvedély szikrája lángot fogjon és lobogva égjen, mint a szalma. Azért tehát száműzzük a mezítelenséget a profán képekről is, de mindenekelőtt az egyházi művészetből küszöböljük ki. Ne tűnjünk meg templomainkban mezítelen és félmezítelen angyalokat vagy más födetlen nyakú és keblű alakokat.

A művészet, mely ma a sátán unokája, térjen vissza Istenhez, s legyen, mint ahogy Dante nevezi, Isten unokája.

De mi köze ennek a bocsánatos bűnhöz? Igen sok; minden tekintetben. Nem egy lelket vitt már bocsánatos, sőt halálos vétekbe is ilyen képek szemlélete. Nem tapasztaltuk-e az utcán jártunkban-keltünkben magunk is, hogy illetlen szobrok, képek, vagy pornografikus illusztrációk láttára, me-

lyek akarva nem-akarva szemünkbe ötlenek kirakatokban, hirdetőoszlopokon és fali reklámokon, mint ébrednek fel szunnyadó szenvedélyeink, vagy mint kavargják fel képzeletünket régmúlt emlékek? Igaz, hogy „*aliud sensus, aliud consensus*”; más *érezni* az indulatok megmozdulását és más *beleegyezni*. Lehetnek kísértéseink anélkül, hogy azzal vétkeznénk, vagy hogy annak következtében bűnbe esnénk, feltéve, hogy a kísértésnek ellenálunk és Istent segítségül hívjuk. De másrészt tagadhatatlan az is, hogy gyakran maga az alkalom is foltot ejt a lelkünkön, és mikor hazatérve lelkiismeretvizsgálatot tartunk, nem egyszer szakad fel belőlünk a panasz: *Oculos meus depredatus est animam meam!* — Szemem csapdába ejtette lelkemet. — Adná az ég, hogy ilyenkor legalább csak bocsánatos

bűnről kellene vádolnunk magunkat!

Az alkalmak veszedelmét csak úgy kerülhetjük el, ha éber gondolat örködünk magunk fölött. Különösen a szemünkön, mert a bűn ezen az ablakon hatol be legkönnyebben a lelkünkbe. Könyörögjünk ilyenkor Istenhez, mint ahogy a szent próféta tette: *Averte oculos meos ne videant vanitatem.* — Fordítsd el szememet, hiúságot ne lásson. (118. zsolt. 37.)

S legyünk minden erőnkben azon, hogy a naturalizmust és a pogány szellemet kiirtsuk a művészet minden ágából, legyen az irodalom, szobrászat, festészet vagy zene. A művészetnek, a szépséget sugárzó igazság tanulmányozása útján az erényhez kell vezetnie. A reneszansz előtt valóban ezt a nemes célt tartotta szem előtt. Az ú. n. újjászületés azonban voltaképpen a pogányság bevezetése

volt az irodalomba és művészetbe, s ezzel előidézője lett a művészet hanyatlásának, süllyedésének és elrútulásának. Még a közismerten botrányos életű Aretinóban is volt annyi jó érzés, hogy szigorú levélben róttta meg Michelangelót azért a sok mezítelenségért, amit a Sixtina-kápolnában festett. És Salvator Rosa, aki pedig ugyancsak távol állott a szentségtől, maró gúnynyal ostorozta azokat a festőket, akik a templomokon egészen vagy félig mezítelen angyalokat és szenteket mertek festeni.

Bár visszhangra találnának szavaim minden szívben! És bár törre válnék tollam, hogy halálra sebezne a pornográfiát, annyi botrány és bűn okozóját! Szeretem a művészetet és szívemből kívánom előhaladását, de annál keményebben ítélem el lealacsonyítóit. Szeretem az irodalmat, a festészetet, a szobrászatot és a zenét, de a

visszaélést velük gyűlölöm. Szeretem Dantéval a művészetet, mint Isten unokáját, de megvetem, ha a sátán unokájává válik és az erkölcsi romlás eszközeül szolgál.

KILENCEDIK FEJEZET

*A szerzetesek szigorú purgatoriu-
ma. — Egy bántó szó. — A hanya-
gul végzett keresztvetés. — Apró
zúgolódások. — Szegény apát! —
Vezeklés a kóruson. — A tüzes
ágy. — Lenzálak és kenyérmor-
zsák.*

Nagyon kell óvakodnia minden keresztény hívőnek a bocsánatos büntől, elsősorban azért, mert az zal megbántja a mi jóságos Urunkat, de másrészt azért is, mert szigorúan megbűnhődik érte a másvilágon.

Még sokkal éberebben kell

azonban vigyázniok azoknak, akik a különböző szerzetekben, szent fogadalmakkal, teljesen Istennek szentelték magukat. Mivel ők külön ígérettel kötelezik magukat a tökéletességre törekvő életre, ennek megfelelően sokkal több kegyelemben részesülnek, természetes tehát, hogy szigorúbb számadással is tartoznak. A szerzetesek bocsánatos bűnei sokkal visszatetszőbbek Isten szemében, mint a világiakéi, akik a világ botrányai és hívságai közepett élnek.¹ A rendi szabályok áthágásai, az előjárók és rendtársak elleni zúgolódások, a fogadalmak bármilyen csekély megszegései, különösen a szegénységet illetően, valamint általában a felebaráti szeretet ellen

¹ Non ignoras tibi rugam unam turpiorem esse quam maxima vulnera iis qui in mundo vivunt (Nazianzi Szent Gergely).

elkövetett hibák odaát szigorú büntetésben részesülnek.

Egy jámbor belga szerzetesnő a következő tanácsot kapta egy, a tisztítótűzben szenvedő lélektől. *Leányom, szentül élj, mert a szerzetesekre váró tisztítótűz rettentés.*

*

Alacoque Szent Margit Mária előtt, mikor egyszer éppen három nemrégén elhunyt egyénért imádkozott, akik közül kettő szerzetesnő volt, a harmadik pedig világi. megjelent az Úr Jézus és barátságosan megkérdezte: „A három közül melyiket engedjem szabadon, kedvéért?” — „Uram, — válaszolta a szent, — méltóztassál választani Te magad, aszerint, amint az nagyobb dicsőségedre szolgál.” — És az Úr Jézus erre a világit szabadította ki, mert — amint mondta — a szerzetesek-

nek nagyon sok kegyelmi eszközt bocsát rendelkezésükre, amivel kiérdemelhetik a mennyországot, sőt a szabályok tökéletes megtartásával lehetővé teszi számukra azt is, hogy már földi életükben levezelhessék bűneiket, ezért tehát kevesebb részvétet érdemelnek a tisztítóhelyen.

Ugyanennek a szentnek, egy más alkalommal, egy vizitációs nővér jelent meg, hogy imáit kérje; és keservesen siratta, hogy életében olyan könnyen túltette magát bizonyos szabályokon és olyan hanyagul végezte a közös gyakorlatokat.

*

Bertrando Szent Lajos egy éjszaka, Matutinum után a kóruson maradt, hogy imádkozzék. Hirtelen egy lángokba burkolt szerzetes jelent meg előtte, lábaihoz borult és könyörgött, hogy bocsássa meg

neki azt a bántó szót, amit egyszer, évekkel halála előtt mondott neki, mert ezért az egyetlen bántó szóért kell most a tisztító tűzben szenvednie. Kérte, legyen irgalommal iránta s mondjon el érte egy szentmisét, ami majd megnyitja számára a mennyország kapuját. A szent eleget tett a kérésnek és a következő éjjel látta, amint a megszabadult lélek ragyogóan, dicsőségesen felszállt a mennybe. Ez az eset emlékezetünkbe idézi az Evangélium szavait: „*Aki azt mondja atyafiának: bolond! méltó a gehenna tüzére.*” (Mt. 5, 22.)

*

Pamplónai Franciska nővér egy papot látott a purgatoriumban, akinek ujjait undorító sebek borították. Ez volt a büntetése, amiért a keresztvetést szórakozottan és kellő komolyság nélkül végezte.

*

Nieremberg atya, Jézus Társaságának a tagja, nagy részvétellel viseltetett a tisztítótűzben szenvedő lelkek iránt. Egy éjjel, amikor éppen értük imádkozott madridi kolostoruk kórusán, egy nemrégiben elhunyt rendtársa, aki évekig a teológia tanára volt, jelent meg előtte s elmondta, milyen borzalmas kínokat szenved azért, mert *néha szeretetlenül beszélt ember-társaival*. Állandóan izzó vas égeti a nyelvét, mert életében rosszra használta. A Szent Szűz iránti nagy tiszteletével érdemelte ki a kegyet, hogy megjelenhetett Nieremberg atya előtt és imáit kérhette.

*

Egy bencés kolostor Germano nevű apátjának, egyébként szent élete mellett nagy hibája volt: kevés szeretetet tanúsított felebarátai iránt. Lángoló buzgóságában

mindenáron szenteket akart nevelni szerzeteseiből, de túlzott szigorúságával nemhogy közelebb juttatta volna, hanem még inkább elriasztotta a gyengébb lelkeket a tökéletességtől. Fiatalon halt meg a szigorának kegyetlensége miatt. Isten hosszú és nehéz büntetésre ítélte a tisztítótűzben. Szerencséjére gyónógyermeke, Szent Lutgarda, imáival, önmehtagadásaival és vezekléseivel állandóan ostromolta érte az eget. De jó ideig még így sem sikerült kiszabadítania őt a lángokból. Amikor végül a hősiességű szent önmagát ajánlotta fel érte engesztelő áldozatul, az isteni Megváltó megkönyörült a szerencsétlen apáton és feloldotta láncait. Mire ez ragyogó fényzőnben megjelent Lutgardának és miután megköszönte segítségét, közölte vele, hogy imái és áldozatai nélkül még tizenegy évig kellett volna a tisztítótűzben

szenvednie. Ennek az esetnek az olvasásakor eszünkbe jutnak Szalézi Szent Ferenc szavai: „Jobb, ha túlságos elnézésünkről, mint hogyha túlságos szigorúságunkról kell számot adnunk Isten előtt.” És valóban, a szentek életében mindig azt látjuk, hogy bár önmagukkal kíméletlen szigorúsággal bántak, mások iránt szinte túlradó jóságot és könyörületet tanusítottak.

*

Boldog István ferencrendi szerzetes minden éjjel órákat töltött egyedül a legfölségesebb Oltáriszentség előtt. Egy ilyen alkalommal a kórus egyik ülésén egy szerzetest pillantott meg, aki csuklyájával teljesen elfödte arcát. Istvánt meglepte ez az eddig sohasem látott jelenség, odament tehát hozzá és megkérdezte, mit csinál itt ebben a késő éjszakai

órában, amikor a többi testvérek már mindannyian alszanak. Mire a megszólított síri hangon felelte: „Én egy, ebben a kolostorban meghalt szerzetes vagyok. Isten igazságossága arra ítélte, hogy itt szenvedjem át purgatóriumi büntetésemet azokért a hibákért, amelyeket zsolozsmázás közben követtem el.” Boldog István erre különböző imákat mondott a szenvedő lélekért, aki ennek a hatására szemmel láthatóan megkönnyebbült. Ezután még több éjszakán át megjelent ugyanazon a helyen, míg végre egyszer, éppen azután, hogy István elmondta érte a De profundist, elhagyta a helyét és mély, megkönnyebbült sóhajjal távozott, annak jeléül, hogy megpróbáltatása véget ért. (Frat. Min. Cron. IV. könyv, 30. fejezet.)

Alacoque Szent Margit Mária beszélte el a következő jelenést: „Egyszer álmomban egy régebben

meghalt szerzetesnőt láttam, aki elmondta, mennyire szenved a tisztítótűzben. Hozzátette, hogy nemrégiben Isten még egy újabb, az előbbiekhöz nem is hasonlítható gyötrellemel sújtotta, amennyiben látnia engedte, mint zuhant egyik rokona a pokolba. E szavak után felébredtem, de a szomorúság úgy elöntötte a szívemet és olyan fájdalmakat éreztem, mintha csak reám ruházta volna át ez a lélek a saját kínjait. Olyan nyomorultnak éreztem a testemet is, hogy alig bírtam mozdulni. De mivel az álmoknak nem kell hinni, nem törődtem a dologgal addig, míg ez a szerencsétlen lélek valósággal rá nem kényszerített. Nem hagyott nyugton, állandóan könyörgéseivel zaklatott: „Imádkozzál értem, — kérte — és ajánld fel szenvedéseidet, az Úr Jézuséival egyesítve, kínjaim enyhítésére. Add nekem min-

den tetted érdemét egészen május első péntekéig, amikor a szentáldozásodat is értem ajánld fel.” Elöljáróim engedélyével teljesítettem kérését, de gyötrődésem csak nem szűnt, sőt még inkább fokozódott; annyira kínozott, hogy már semmiben sem találtam megkönnyebbülést. Mikor főnöknöm ezt észrevette, ágyba küldött, hogy pihenjek kissé. De alighogy lefeküdtem, már ismét ott láttam azt a szerencsétlent az ágyam mellett s hallottam, amint így szól hozzám: „Te most kényelmesen fekhatsz ágyadban; nézz ide, milyen rettenetes kínokat kell szenvednem nekem, tüzes ágyamon!” És látnom engedte borzalmas ágyát, melytől még most is megborzadok, ha rá gondolok. Felső részét éles, áttüzesedett szögek borították, melyek mélyen behatoltak testébe. És elmondotta, hogy ez a büntetése *lustaságáért és hanyagságáért a sza-*

bályok megtartásában, továbbá hűtlenségeért Isten kegyelmével szemben. — „Szívemet izzó fésűk szaggatják, — folytatta — ami a legkegyetlenebb fájdalom; s ezt azokért a *zúgolódó és elégedetlenkedő gondolatokért szenvedem*, amelyeket *előjáróimmal szemben* engedtem meg magamnak. Nyelvemet férgek rágják, büntetésül *szeretetlen szavaimért és a szilencium megszegéséért*; íme, nézd, csupa seb a szám belseje. Bár láthatnának engem az Istennek szentelt lelkek mindannyian, irtózatossá kínjaim közepette! Ó, ha átérezhetném velük, milyen nagyok a szenvedéseim és mi vár azokra, akik hanyagul töltik be hivatásukat, bizonyára más buzgóságot tanúsítanának *szabályaik pontos betartásában* és őrizkednének azoktól a hibáktól, amikért én így gyötörődöm.” A hallottak annyira megrendítettek, hogy sírásra fakad-

tam. A körülöttem lévő növérek azt hitték, hogy rosszul vagyok és enyhítő szereket akartak adni. A szenvedő lélek azonban ekkor így szólt hozzám: „Lám, mennyire igyekeznek enyhíteni rosszullétedet; de az senkinek sem jut eszébe, hogy az én szenvedéseimet megkönnyítse. Ó jaj! pedig, ha az egész zárdaközösség egyetlen napon át szigorúan betartaná a hallgatást, beforradnának a számban a sebek. S ha egy másik nap egyikük sem vétene a felebaráti szeretet ellen, meggyógyulna sebes nyelvem. És ha egy harmadik napon a legcsekélyebb zúgolódást és kritikát sem engedné meg magának egyikük sem az előljárókkal szemben, felszaggatott szívem is begyógyulna.” Később, amikor már teljesítettem hozzám intézett kéréseit és felajánlottam érteszentáldozásomat is, közölte velem, hogy rettenetes kínjai eny-

hültek, különösen, amióta az Üdvözítő kínszenvedéseinek a tiszteletére egy szentmisét is felajánlottak érte. De hozzátette, hogy azért még sokáig a tisztító tűzben kell maradnia, mindaddig, míg el nem szenvedte az *Isten szolgálataiban hanyag lelkeknek kijáró összes büntetést.*”

Az elmondottak joggal rémületet válhatnak ki belőlünk. Milyen borzalmas kínokat szenvedett ennek a szerzetesnőnek a lelke bocsánatos bűneiért! És még egy olyan tiszta léleknek, mint amilyen Alacoque Szent Margit Mária volt, az imái, önsanyargatásai és szeráfi szentáldozásai sem bizonyultak elégségesnek teljes kiszabadítására; még továbbra is a tisztítóhelyen kellett maradnia! Mi lesz akkor mivelünk, akik olyan tökéletlenek, olyan lanyhák és földhöztapadtak vagyunk?

*

Ugyanennek a szentnek, Alacogue Margit Máriának a lelkiatyja, tiszteletreméltó Colombière atya sem került el teljesen a tisztítóhelyet; az istenszeretet gyakorlásában elkövetett néhány hanyagságáért ott kellett lennie addig, míg holttestét el nem temették.

Mindnyájan tudjuk, milyen nagy volt a buzgósága Szent Terézia első társainak, ezeknek a választott lelkeknek, akiket a karmelita rend megreformálására maga mellé vett. És mégis, életszentségük és hősiek vezekléseik ellenére is, majdnem mindannyiuknak meg kellett ízlelniök a tisztítóhely szenvedéseit. Sőt, Szent Terézia abban a sok látomásban, amelyben annyi lélek jövődő sorsa tárult fel előtte, mindössze három lelket látott kímülása után azonnal égbe szállani. „Csak annyit jegyzek meg, — írja — hogy a sok válasz-

tott lélek közül, akiket ismertem, mindössze hármát láttam egyenesen az égbe szállani anélkül, hogy a tisztítóhelyen átmentek volna: azét a szerzetesét, akiről már beszéltem ebben a könyvben, Alcantarai Péter atyáét és azét a domnikánus atyáét, akit előbb már említettem (Ibanez Péter, a gyóntatója).” Pedig Szent Terézia idejében sokan éltek olyanok, akik szentség hírében állottak, mint ahogy azt önéletrajzából és abból a kiváló kommentárból is láthatjuk, amelyet Mella Kamilló Jézus Társaságbeli atya írt hozzá.¹

*

A szegénység fogadalma ellen

¹ Potentes autem potenter tormenta patientur. — Kemény fenyítés vár a hatalmasokra (vagyis azokra, akik több segítséget kaptak Istentől). Bölcs. VI. 7.

elkövetett hibák kiváltképen súlyos büntetésben részesülnek a tisztítóhelyen. Már említettem azt a szerzetes testvért, aki azért került oda, mert kissé bőségesebben bánt a tüzelőfával, mint ahogy az szükséges lett volna. — Szent Gertrúd látta, milyen gyorsasággal és örömmel szedte össze az ördög a fonás közben elhullatott lenszálakat, s ebből megértette, hogy azokat, mint a szegénységgel ellenkező hibákat mutatja majd be Isten ítélőszéke előtt, s azokért vezekelnie kell a purgatóriumban.

Szent Alfonz meséli, hogy egy szerzetes, a szabályok tilalma ellenére, veszendőbe hagyta menni az ebédlőben elszóródott kenyérmorzsákat. Halála előtt azután ott látta ágya mellett a vigyorgó, rút képű gonosz szellemet, aki ezeket a kárbavesztett morzsákat mind összegyűjtötte egy zsákba, s

gúnyos kacagással mutogatta neki, mintha azt akarta volna ezzel mondani: „Nemsokára viszontlátjuk egymást Isten előtt, és ezek a kis morzsák akkor majd mindmegannyi tüzes parázssá válnak, hogy égessenek téged a purgatóriumban.” Ez az eset igen üdvöshatást váltott ki a kolostorban, amennyiben ettől fogva a szerzetesek szent buzgalommal igyekeztek megtartani a szegénység fogadalmát. Átkutatták cellájuk minden zugát, nincs-e valami fölösleges holmijuk; s ha ilyesmit találtak, azt sietve átadták előljárójuknak.

Ne csodálkozzunk, hogy Isten ilyen szigorúan ítéli meg a szerzeteseket. Mivel sokkal több kegyelmet ad nekik, mint a világiaknak, jogában áll többet is követelni tőlük. Gondoljunk csak a példabeszédre a talentumokról, melyek azokat a kegyelmi aján-

dékokat és segítségeket jelképezik, amelyeket az Úr mindenegyés léleknek ad, hogy azokkal örök üdvösségét munkálja. Érzik ezt maguk a lelkek is, és azért, bármilyen szigorú is a büntetésük, állandóan ismétlik a lángok között: „*Justus es Domine, et rectum judicium tuum.* — Igazságos vagy Uram és igaz a te ítéleted. (118. zsolt. 137.)

*

Ne ébredjen azért a világiakban, akik e lapokat olvassák, a legcsekélyebb bizalmatlanság sem az Isten jóságával és irgalmával szemben. Gondolják meg egyrészt, hogy a bűn, még ha bocsánatos is, mindig a végtelen Föltség megbántása, másrészt pedig a büntetések, bármilyen szigorúak legyenek is, nem örökösek, hanem csak ideigtartók, és a menny-

ország dicsősége olyan mérhetetlenül nagy jó, hogy annak elnyeréséért sohasem szenvedhetünk eleget.

Isten mindig ugyanaz a jóságos Atya, aki magához öleli a tékozló fiút, aki elfogadja Magdolnának és a jobb latornak a bűnbánatát, s olyan bőségben árasztja rájuk kegyelmeit, hogy azzal a szentség legmagasabb fokára is fölemelkedhetnek. Fabernek az Oltáriszentségről szóló könyve egyik jegyzetében olvastam Aranyszájú Szent János nézetét, mely szerint lehetséges, hogy Kain bűnbánatot tartott és üdvözült. Az Isten irgalmasságáról tanuskodó ilyen vélekedés engem mindig nagy örömmel tölt el, mert az buzdítás még a legmegrögzöttebb bűnösök számára is, hogy szálljanak magukba és térjenek vissza a helyes útra. Egyiptomi Mária, Taidés, Pelágia, Ágoston, kortonai Mar-

git és sokan mások nagy bűnösök voltak és a jó Isten mégis megbocsátott nekik, sőt olyan különleges kegyelmekben részesítette őket, hogy kiváló szentekké válhattak. Mert Jézus ma is, és mindig az a jó Pásztor, aki hegyenvölgyön, szakadékokon át követi az eltévedt bárány nyomát, hogy visszavezethesse az akolba. És a boldogságos Szűz Mária mindig irgalmas anyja a bűnösöknek, gyógyítója a lelki és testi betegeknek, s menedéke a szomorúaknak és kísértésben szenvedőknek.

Félre tehát a bizalmatlansággal, ébresszünk ehelyett irtózatot magunkban a bűnnel szemben és legyünk meggyőződve arról, hogy Isten az ő végtelen jóságában könnyőrélettel tekint természetünk gyöngeségére és gyarlóságára. Ha egy lélek igazán, komolyan elhátározza, hogy szeretni akarja Is-

tent és őrizkedik megbántani Öt,
ezzel meghódítja szent Szívét és
megnyer tőle minden kegyelmet,
amit csak kíván.

T I Z E D I K F E J E Z E T

A leggyakoribb bocsánatos bűnök. — A hazugság. — A zúgolódás és megszólás. — Szent Ágoston apostoli határozottsága. — A lélek tüdővése.

A leggyakrabban elkövetett bocsánatos bűnök egyike a hazugság. Hogy elkerüljünk valami szemrehányást, hogy megőrizzük az ártatlanság látszatát, vagy hogy kielégíthessük önszeretetünket, könnyen megtagadjuk az igazságot, esetleg túlozzuk vagy kisebbítjük. Holott hazudni soha, semmiféle okból nem szabad, még akkor sem, ha életünk megmentéséről van szó, ha azzal

jót tehetnénk felebarátunkkal, vagy megakadályozhatnánk valami szerencsétlenséget. Azért kaptuk a beszéd képességét, hogy ki tudjuk fejezni a lélek gondolatait és érzelmeit, nem pedig azért, hogy elrejtjük azokat. Szent Ágoston külön értekezést írt azért, hogy visszatartsa a keresztényeket a hazugságtól.

Isten, aki maga az igazság, gyűlöli ezt a bűnt és szigorúan bünteti: „*Os bilingue detester.*” — Gyűlöli a hamis szájat. (Péld. 8, 13.) És azt tanácsolja: „*Ante omnia opera verbum verax praece-dat te.*” — Az igazság szava. (vagyis a helyes megfontolás) előzze meg minden dolgot. (Jéz. Sir. 37, 20.)

A hét dolog között, amit Isten utál, ott van a „*linguam mendacem,*” a hazug nyelv is. Jézus Krisztus pedig megadta a beszéd szabályát: „*Sit autem sermo vos-*

ter; est est, non non.” — Legyen pedig a ti beszédetek: igen igen, nem nem, (Mt. 5,2.), vagyis legyen a valóságnak megfelelő, egyszerű, valamint tettetés, kétszínűség és nagyítás nélküli.

Avellinói Szent András, míg a világban élt, ügyvéd volt. Egy ízben, tárgyalás közben hazugság csúszott ki a száján. Mikor tudatára ébredt hibájának, olyan fájdalom fogta el, hogy otthagya hivatalát, teljesen Istennek szentelte életét és nagy szent lett belőle, akit az Úr különleges természetfölötti adományokkal tüntetett ki. Ilyen fájdalmat kellene éreznünk nekünk is, és teljes szívünkből utálnunk kellene ezt a hibát, amit olyan gyakran és könnyen elkövetünk. Tegyük magunkévá Jób szent elhatározását: *Donec superest halitus in me . . . , lingua mea non meditabor mendacium.* — Amíg lélekzet vagyon bennem...

nyelvem nem kohol hamisságot.
(Jób XXVII, 3—4.)

Mivel jámbor lelkekhez beszélek, akik megvetik a nyílt hazugságot, fel akarom hívni figyelmüket arra, hogy azzal is vétünk az igazság ellen, ha elbeszélés közben túlozzuk a dolgokat azért, hogy csodálatot keltsünk. Az igazság egy és oszthatatlan, ahhoz hozzáadni, vagy belőle elvenni nem szabad; tehát mindaz, amit hozzátoldunk, hamisság és bűn.

A tisztító tűzben a hazugságra szigorú büntetés vár. Hány lélek jelent már meg borzalmasan összeégett nyelvvel, hazugságai miatt! Gyermekkoromban gyakran hallottam a figyelmeztetést: „Ne hazudj, mert minden hazugságért hét esztendeig kell szenvedni a purgatóriumban.” — Ha ezt nem is vehetjük szószerint, mert Isten büntetésének a mértékét senki sem ismerheti, hiszen az a bűn

súlyossága és a vétkező szándékának gonoszsága szerint változó, de annyi bizonyos, hogy az Örök Igazság gyűlöli a hazugságot és levezekelteti. Ezért sok szent inkább a halált választotta, sem hogy bármilyen kicsiny hazugságot is kövessen el. Isten gyakran már a földi életben is megbünteti ezt a bűnt. Elizeus szolgája Gezi leprás lett, amiért letagadta, hogy a szíriai Námántól ajándékot kapott. Ananiást és Zafirát ott helyben halálra sújtotta Isten, amikor hazudtak az apostolok fedelmének.

Másik igen gyakori hiba a zúgolódás, a kritizálás előljáróink vagy felebarátaink rovására. Most nem a súlyosabb jellegű megszólásról beszélek, amely mások jóhírnevét rontja, vagy minden vagyonnál értékesebb becsületét kezdi ki, hanem azokról az apró, csípős, gúnyos vagy lekicsinylő

megjegyzésekről, amelyek semmiesetre sem szolgálnak a távollévő nagyobb megbecsültetésére. Aki a tökéletesség felé akar haladni, annak sohasem szabad kiejtenie olyan szót, amely bármilyen kis mértékben is sérti a felebaráti szeretetet. Ne mentegesse magát senki azzal, hogy amit felebarátjáról állít az igaz, hiszen a zúgolódás és megszólás éppen a valóban megtörtént dolgoknak a szellőztetésében áll. Ha a dolgok, amiket állítunk, nem lennének igazak, akkor az már nem megszólás, hanem rágalmazás volna. Felebarátainkról csak jót mondjunk vagy hallgassunk. *Ne ítéljétek*, — mondja Jézus Krisztus, — *hogy ne ítéltessetek*. — Az ítélet joga egyedül Istent illeti meg, aki a szívek mélyére lát és be tud hatolni a szándékok titkaiba is, nem pedig az embert, aki csak a külső cselekedetek után ítélhet.

A szentek jobban kerülnek mások hírnevének a megsértését, mint a pestist, és ha megszólást hallanak, határozottan a megtámadott védelmére kelnek. Szent Ágoston a következő verset íratta ebédlője falára.

Quisquis aat dictis absentium
rodere vitam,
Hanc mensam indignam noverit
esse sibi.

Vagyis: aki szereti megszólítani a távollévőt, vegye tudomásul, hogy nincs helye ennél az asztalnál. — És amikor egy ízben egy vendég megszólásba kezdett, a szent püspök odamutatott a felírásra és a beszélő azonnal elhailgatott.¹

¹ A Bölcs azt tanácsolja: *Sepi aures tuas spinis linguam nequam noli audire et ori tuo facito ostia et seras.* — Kerítsd el füledet tövis sövényvel és ne hallgass a gonosz nyelvre; készíts szádra ajtót és reteszt! Jéz. Sir. XXVIII. 28.

A megszólással vétkezők purgatóriumi szenvedése hosszú és rettenetes, amint az világosan kitűnik a kinyilatkoztatásból. „*Haí dolgot gyűlöl az Úr, — mondja a Bölcs — és hetet útal a lelke.*” — És ugyan melyik az a hetedik, amit valamennyi között legjobban útal? „*Azt, ki vizályt hint testvérek közé.*” Ezért Isten vagy már itt, ebben az életben szigorúan bünteti ezt a bűnt, mint ahogy pl. Mózes nővére, Mária leprás lett, amiért fivére ellen szólt, és a zsidók is megszenvedték a pusztában, mikor vezérük ellen zúgóldtak, vagy pedig a tisztítóhelyen, sőt az sem lehetetlen, hogy a pokolban nyerik el büntetésüket, bűnük súlyossága szerint. A valóságos léleknek olyan érzékeny finomsággal kell örködnie a felebaráti szereteten, mint a tisztaság erényén. Nem szabad vétenie ellene semmi szín alatt, mert o-

lyan az, mint a tükör, melyet már a lehellet is elhomályosít, vagy mint a tiszta vízfelület, mely a legkisebb érintésre megzavarodik.

Van továbbá a bocsánatos bűnnek egy megszokott állapota, melyben a hibák egymást követik: ez a *lanyhaság* állapota. Az Isten szolgálatában lanyha lélek talán több bűnt követ el, mint ahány pillanat van az életben. Tudatos szórakozottság az imában vonakodás az áhitatgyakorlatoktól, panaszkodás az előjárókkal szemben, a felebarát megszólása, hanyagság a kötelességteljesítésben, torkosság, türelmetlenség stb. minduntalan előforduló hibák valamennyien. Tüdővésztes lélek az ilyen, melyet sorvadás emészt és amely egyre jobban közeledik a halálos bűn sírja felé. Valósággal undort keltő az ilyen lélek állapota. Maga az Úr így

nyilatkozik a szerencsétlenről:
„*Scio opera tua; quia neque frigidus es neque calidus. Utiman frigidus esses eut calidus! Sed quia tepidus es, et nec frigidus nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.*” — Ismerem cselekedeteidet, hogy sem hideg nem vagy, sem meleg; bár hideg volnál vagy meleg! De mivel langyos vagy, és sem hideg, sem meleg, kezdek téged kivetni számból. (Jel. 3, 15-16.)

Az egyházatyák arra következtetnek ebből, hogy a lanyha lélek állandóan az elkárkozás veszedelmében forog. Ezért minden eszközzel megpróbálkoznak, hogy felrázzák lanyhaságából és kiemeljék megszokott bűnei állapotából, melyben olyan nyugodtan elhelyezkedett.

Ha valamikor esetleg mi magunk is belekerülnénk ebbe a nyomorúságos állapotba, igyekez-

zünk mielőbb kilábolni belőle, ha kedves előttünk a lelkünk üdvösége, még mielőtt Isten büntető keze lesújtana ránk.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Tudatos bocsánatos bűnök. — Az emberi természet tökéletlenségei. Szent Terézia és az arsi szent pié bános emlékezetes szavai. — Két nemes törekvés.

Most pedig még a következő kérdésre szeretnék megfelelni: Képes-e az ember minden bocsánatos bűnt elkerülni? Mindenekelőtt különböztessük meg a bocsánatos bűnök két csoportját: a nyitott szemmel tudatosan, a bűn ismeretében és akaratával elkövetett bocsánatos bűnöket, és azokat a tökéletlenségeket, gyarlóságokat, melyek az emberi termé-

szet velejárói. Az előbbieket Isten segítségével elkerülhetjük. Vannak lelkek, akik lelkiezetőjük beleegyezésével, fogadalommal kötelezik magukat, hogy tudatos bocsánatos bűnt nem követnek el, vagy hogy egy bizonyos hibát, amelyre különös hajlandóságot éreznek, pl. a felebaráti szeretet vagy a mértékletesség ellen stb. tőlük telhetően kerülni fognak. Szent Terézia arra tett fogadalmat, hogy mindig a jobbat, a tökéletesebbet cselekszi; ez a fogadalom természetesen magában foglalja az óvakodást minden bocsánatos bűntől. De jól jegyezzük meg, hogy mielőtt ilyen fogadalmat tennénk, meg kell azt beszélnünk lelkiatyánkkal, aki alaposan, lelkünk legmélyéig ismer bennünket, mert különben könnyen megtörténhetik, hogy a pillanat lelkesülésének hatása alatt cselekszünk és tévedünk.

Az emberi természet gyöngeségével járó gyarlóságok elkerülhetetlenek, Istennek egészen sajátos kegyelme nélkül, amelyet csak egyetlen egy lénynek adott meg: az angyalok Királynőjének, a senki mással össze nem hasonlítható Boldogságos Szűz Máriának. *Tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te.* — Egészen szép vagy barátnőm és makula nincsen benned! (Énekek éneke 4, 7.) — Ebben a tekintetben még az Egyház legnagyobb szentjei sem voltak kivételek. De — amint Szent Bernát írja — az ilyen úgyszólván elkerülhetetlen gyarlóságok elhanyagolása éppen olyan hiba, mint a túlhajtott félelem. „*In hujusmodi quasi inevitabilibus (culpīs) et negligentia culpabilis est et timor immoderatus.*” — Mindenesetre küzdenünk kell ilyen hibáink ellen is, de azért kedvünket veszítenünk miattuk

nem szabad, mert ha lelkünk útá-
lattal fordul el tőlük, Isten kész-
séggel megbocsátja azokat. „*Sep-
ties cadet justus et resurget.*” —
Essék bár hétszer az igaz, mégis
fölkel. (Péld. 24, 16.) Szalézi
Szent Ferenc szerint, ezek a min-
dennapi gyarlóságok, úgy, ahogy
észrevétlenül jönnek, észrevétlenül
el is hagynak bennünket egy-egy
keresztvetéssel, az Isten iránti
szeretet felindításával, áhítatgya-
korlatainkkal és az Egyház szent-
telményeinek használatával.

Ismeretesek Szent Terézia sza-
vai is: „Adná Isten, hogy féljünk,
nem az ördögtől, hanem a bocsá-
natos büntől, ami többet árthat
nekünk a pokol összes ördögei-
nél!” És nem győzte ismételtetni
szeretett leányainak: „Isten őriz-
zen bennünket a tudatos büntől,
bármilyen kicsiny is az!”

Ars szent plébánosa egyszer, sö-
tét szobába lépve, lámpát akart

gyujtani és ehhez tévedésből egy nagyobb értékű bankjegyet használt fel, melyet egy jótékony adakozó hagyott asztalán a szegényei részére. Mikor elmesélte az esetet egy munkatársának, aki megosztotta vele szent hivatása fáradalmait, ez sajnálkozva kiáltott föl: „Milyen szerencsétlenség!” — „Ó, — felelte nyugodtan Viannei Szent János — sokkal kisebb szerencsétlenség, mint egy bocsánatos bűn.” — Ezt kellene mondanunk nekünk is, mikor valami ideigvaló szerencsétlenség ér. Talán megalázásban volt részünk vagy súlyos anyagi kárt szenvedtünk? Sokkal kisebb baj, mint egy bocsánatos bűn. — Betegség szakadt reánk, vagy rokonunkat, barátunkat veszítettük el? Még mindig kisebb szerencsétlenség, mint egy bocsánatos bűn. Sokkal inkább kellene siratnunk, ha bocsánatos bűnt köveitünk el, mert

azzal az örök isteni Fölséget bán-
toituk meg.

Ha megszokjuk, hogy így szem-
beállítsuk a fizikai bajokat és ide-
igvaló szerencsétlenségeket az er-
kölcsei rosszal, vagyis a bűnnel,
akkor lassankint üdvös irtózás éb-
red bennünk az utóbbival szem-
ben, ami az egyetlen és legfőbb
létező rossz a világon. Viszont Is-
ten kegyelme a legnagyobb jó, a-
mivel ember csak bírhat: na-
gyobb a hírnévnél, a vagyonnál,
sőt magánál az életnél is. Azért
legyen az ember két legnemesebb
törekvése: kerülni a bűnt és nap-
ról-napra növekedni Isten kegyel-
mében, mint ahogy a nap siet de-
lelője felé: *Justorum semita, qua-
si lux splendens crescit et pro-
cedit usque ad perfectum diem.*

V É G E

TARTALOM

Bevezetés	7
OLVASÓIMHOZ!	13
ELSŐ FEJEZET	
Téves nézetek. — A szentek fontos megnyilatkozásai. — Genuai és szienai Szent Katalin hősiessége.— Inkább meghalni, mint hazudni. — Az idő megvilágításában és az örökkévalóság fényében	19
MÁSODIK FEJEZET	
A lélek öngyilkossága. — A lélek leprája. — Egy uralkodó nagyszerű válasza. — A betegség nem olyan nagy baj mint egy bocsánatos bűn. — Inkább a halált, mint a bűnt	27
HARMADIK FEJEZET	
A bocsánatos bűn a hit mérlegén. — Jézus arculüttetése a főpapi tanács előtt. — A földi királyok és az ég Királya. — A bocsánatos bűn és a végtelen Föltség	35

NEGYEDIK FEJEZET

A test és a lélek bacillusai — Ravasz fufang. — Szemiramisz királyné és Didó. — Két nagy ember híres mondása 47

ÖTÖDIK FEJEZET

Irtó-háború. — A kegyelem állapotában lévő lélek isteni szépsége. — A Szent Szív jegyese. — A kármeli szeráf és egy holland szent szűz 58

HATODIK FEJEZET

Borzalmas büntetések. — Lót felesége. — Mózes és Áron. — Dávid és Oza. — Semeia próféta. — Elizeus és a gyermekek. — Légy hű a kicsinyben 69

HETEDIK FEJEZET

A tisztítóhely borzalmas kínjai. — Megdöbrentő túlvilági jelenések. — Egy tüzes kez lenyomata. — Egy verejtékcsepp. — Milyen kevés kell az odajutáshoz... — Még a szentek is! . 82

NYOLCADIK FEJEZET

A tisztító tűz szubjektív és objek-

tív időtartama. — A lelketlen atya. — Egy órát egy esztendőnek éreztem. — III. Ince pápa szenvedése a világ végéig tart. — Egyéb kinyilatkoztatások. — Egy kis kitérés, amely azonban a tárgyhoz tartozik 99

KILENCEDIK FEJEZET

A szerzetesek szigorú purgatóriuma. — Egy bántó szó. — A hanyagul végzett keresztvetés. — Apró zúgolódások. — Szegény apát! — Vezeklés a kóruson. — A tüzes ágy. — Lenzálak és kenyérmorzsák 122

TIZEDIK FEJEZET

A leggyakoribb bocsánatos bűnök. — A hazugság. — A zúgolódás és megszólás. — Szent Ágoston apostoli határozottsága. — A lélek tüdővése 144

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Tudatos bocsánatos bűnök. — Az emberi természet tökéletlenségei. — Szent Terézia és az arsi szent plébános emlékezetes szavai. — Két nemes törekvés . . . 155

Lelkiélet kis könyvei.

26. Szent Bernát

Ember, törődj a lelkeddel!

Ára 60 fillér.

27. Szt. Agoston

A legméltóságosabb Oltáriszentség megigérése

Ára 80 fillér.

28–30 P. Considine S. J.

Fel a szívekkell

Egy-egy kötet ára 70 fillér.

31. P. Mateo

Mire tanít minket Lizió csillaga

Ára 60 fillér.

32. Beltrami A.

A bocsánatos bűn

Ára 90 fillér.

